8408

1

Filozofia w epoce Odrodzenia

(Wykład w półroczu zimowym 1902/3)
na wydz. filozof.

[Stanowi rzecz zupełnie różną od wykładu z r. 1890 (letnie półrocze 1889/90), które p.t. „Historya filozofii w epoce odrodzenia" ukazały się jako odpis litograficzny [BJ. 71357.II i 71352.II]

na świecie tak jego rozum oświecający iż dla obaczenia rzeczy i składności rzeczy przyrodzonych obraca się i podnosi ku onej pierwszej a wiecznej bytności Pana Boga a takiego poznawszy (bowiem jego poznanie jest prawy żywot) chce się z nim złączyć a wiecznie porównać. Ale iż między wszystkimi stworzonymi a żywymi rzeczami nad człowieka nic nie jest szlachetniejszego bowiem on wszemu stworzeniu rozkazuje. Przeto godzi się od człowieka przyjąć nasze powiadanie i o nim gadek zadawanie, czemu by on tak był stworzon a nie inaczej począwszy od głowy aż do nóg.

Dla zrozumienia rzeczy niżej opisanych trzeba wiedzieć iż wszystkie zmysły człowiecze w głowie są zamknione. Pięć zewnętrznych: widzenie w oczu, słuch w uszu, wonianie w nosie, smakowanie w języku, dotykanie po wszystkim ciele. Pięć wnętrznych prawie w mózgu mają komory trzemi subtylnymi błonkami rozdzielone. Pierwsza w ciele ta ma trój rozdział: naprzód jest zmysł pospolity, którym różności rzeczy obaczamy, przy nim jest fantazja i dumanie trzeci zmysł. W

Odrodzen. sztuk i nauk w XV stul. jest wypadk: pierwszorzęd. w rozwoj. zachod.
Euro: Jego następs: ujem. i dodat. wywiér. dziś jeszcz. wpływ potężn.
na stronę nowo społecz: na życ. nowo: umysło: przedewszystk. na
~~powodut~~ gust i kształce. się nowo. artysty. Ono dokon: przeobraż: świa: średniowie: w
nowo czes: a choć wiel. ina: organi: stoi się na wytwor. dziś. kultu.
jedn: począt. i funda: tej kultu: zawdz: się owe: rucho: umysł.
i serc, który. w XV stul. ogarn. Wło: a najsil: i najkonsekw: odzw.
się w Floren: Choć: kard. praw. mias: wszkor. we Włoch. przed. oz
późn. przystąp. się do ruch: a niektór. znamienit: położ. w niem zasłu.
jedn: pierw. i najczyst. odrodz e: tak jest złącz. z Flor: że bez tej
piękn: stoli: nad Arno: ruch ten nie byłb. nabr. podobn. rozmiar:
ani zdział. tak wielk. rzecz: któr. dot: podziw. i któr. dla dzisiej.
i następ. pokol. zostan: wzor. niezrówn: gustu i natchn:

Wśród licz. rodzin floren: któr. intellig. swoj. i dostatk: popierł.
ruch ten, górow. nad wszystk. Medyceusze = przed wiek. 14tym więc: Fantast.
ich genealog. odprowad. do Karola W. są wymysł. późniejsz. gdy dosz:
wielk. znacz: toskan. stworz: dzieł: tło okolic: W ówcz: wielk.
były niewąt. przemysłow: a Salvestro de' Medici w 1378 piast.
godno: Gonfaloniera sprawiedliw: i popier: żądan. stanu rzemieśl.

Filo. Odrod.

The Medici and the Italian Renaissance by Oliphant Smeaton Edinb. 901 Clark

=

Lorenzo de' Medici il Magnifico von Alfr. von Reumont Leipz. 2e Aufl 83 Duncker

Die Cultur der Renaissance in Italien von Jac. Burckhardt Leip. 85 (4 Aufl)

Monogr. zur Weltgesch.
Die Mediceer
von Heyck
Leipz. 97 –

The Medici and the Italian Renaissance by Oliphant Smeaton – Edinburgh 902
The world's Epoch-Makers =

p. 22

przeciw tak. zwan: rodom wielk.: w któr. zasied. panowie (kupcy). Stoczył
rodzi. Medyc.: podnios. wiele. przez. popularn.: i dochod. do ~~zamożn~~ urzędów
miejsk. wybór: przez demokrat.: tłumy – dopiero

Jan (Giovanni[+] de' Medici d'averardo) – ojciec Kozyma, pradziad Wawrzyń.
Wspaniał. (Lorenzo Magnifico) ur. około 1360 = staje się twórca
wielko. i znaczen: któr. odt. wiele. rodz.:

Rozwoc: Przez rozt. oddawan. się handlu. zabyt bogact. niezmierz.;
przez ludzko. umiarkow. i hojno. zapewn. sob. zaufan. i szacun.
współobyw: Nie znał: żadn. urzęd. najwyższ. wszystk: posiadł
Zasadą, któr. jednostaj. wykonyw: wznios. dom Medyceu: do
blasku, któr. później zajaśn. wyraz. jest w polecen: któr. ten
osiągn. star: ostatn. na łożu śmier. dał swoim dwom syn. Kozymow.
i Wawrzyń. „Czuję że żyj. tyl. czas, ile mi przeznaczo. Umier.
Kontent zostaw. was, moich synów, w dostat. zdrowia i na tak.
stanowis. że jeśli pójdzie. za moim przykład. będz. żyli w wielkim
mieście rodzinn. otocze: honorami i szacunk.

Ale Jan trzym. się z dalek: od polity. a pilno. ~~tył.~~ przeważ. zwrac.
inter: bankiers. Baczn. fundam: spod wszyst. owe niezlicz. interes:
których prowadz: mości z Medycea. bankier. ściśle Przedewszyst.
umiejęt. spor: z wszyst. rodami, któr. pokolei w Flor: doby: się wpływu+

+ Oo przezw. Bicci. swoj. bank. co i mt wolny. dostat.

Jan nie lub: now. prąd. ani nowej sław.: choć porwał. syn. swoi Katar. się w niej – mów. o sob. że jest jużzbyt star. i dęb. aby swoje zatrz: magić do now. kierun. Ale nie zapomn. zołka swoich pisarz: bo wszyst. wiem się jemu z ~~zadatk.~~ zetetk. wiedz: Choć przedaw: walkę z moim: rządu. Albizzich, bar. popular. i szczęśc. nad star., odsuń. syn. od mieszan. się do polity. a przyjmo: tyl. takich urzęd. i tak. wpływ. któr. b. dobrowol. im ofiarow. z rąk. lud. Um. żałow. przez wszyst; starsio. uzna. przez Machiavelli, wszyscy. jego rodz.:

Kozymo ur. 1389 obj. w 1429 naczelnic. domu, ale choć uczciwy. ojca ~~przykładu~~ wzgl. odmienn. przykład: Był ambit. i bar. mieszał się do polity: Nie przyjmu. żadn. urzęd: nem. gdy lud uległ: uzna. jedn. aby w Floren. nic się nie dzia: bez jego woli ani przeciw jej interes. Te polity. która przez jak. 140 lat była konsekw: prowadzo: przez dom Medyceu: da się tak określ: Floren. powin. być pierw. miast. we Włosz: (Kozymo: w mądr: równowa.) inter. wiar. potęg. wyzwolony: ze sob: Medyol. Wenec: Neap. i Rzym papież: Oczywi: ta polity. mogła udaw: się dopóki tyl. te cztery potęgi: w grę wchodzi: Go dziś była Flor: ~~zaszcz.~~ zawsze oliców z jedn. zmiar, to Flor: z dalszą: osobist. ważne. Medyceu: musić: zawsz. wygrywa. Ale gdy wmiesz. zagrani: Fran: i Hiszpan: połączo: z Germ: w osob. Karo: V =

1527 – 6 maja pod naczel. dowódz. Karola Bourbon. który podczas szturmu zginął

Ostat. przedstaw. szczer. linii Medycea.: Klem. VII, choć ortod.
nieposzpoli: ale nie posiad. żelaz. wytrwało. Kozy: jako ojciec
chrześcijan. zwrócił się w fałszy. położe: wziął zadanie polity.
bronić wobec antagonizm. dwóch współzaw. mocar. Eur.: (z Włoch. każd. prague:
Włochy zabra. dla sieb: ściągn: same klęski na sieb. i na Rzym.
Straszliw: złupien. miast. wszys. = Sacco di Roma = jest zamkn.
Konie: włosk: piersz. renesan:

—

Uwaga. W pierwsz. dwóch odczyt.: 29 paźd. i 5 listo. 902
rozwodzi się mniej więc. nad Kwest.: Takiemi:
W pierw.: wytłum. ważno. przedmio. i określ. znacze. renesan:
dowodz. że to jest przedewszy. dzieło ~~włoskie~~ włoskie. rewo: a specyal. Flor.;
że renesa: nie został wykrzesano. przez Grek. uciekaj. przed Turk. po
wzięciu Konstanty. bo na dalek. dawniej. począt. Już pod kon. 14o
stul. wypr. się język grecki we Floren. Objaśni. znaczył: jakie było
wraże. sobora floren. [illegible] wło. a jakie też na ogr. wschod.
O [illegible] stos. wypostałeś w imper. greck. [illegible] średniowiecz.
5 list. W drug.: scharakteryzo. różni. międz. średniowiecz. pogl. polity. i ~~[illegible]~~ dzisiejsz.
a now: któr. rozpoczą. w 15 stul. z Medycei. ~~[illegible]~~ wielk.: papieży z
rzec: i wielk. schyłk. narodo: — [illegible] jedn. [illegible]

12-11-902

4

Filo. Odrodze.

Trzeci odczyt: O zasług. Medyceu: w spraw. odrodzen. Chronologi: ruch
Odrodz. rozpocz: się w Flor: a materyal. i moral. wstyt. tam znajd. swoj.
najsiln. popar. też dosko: do swoj. rozwoj: Miast. było już w 14^em stul.
boge: i przepełnio. świetn. dzieł. architektu. rzeźb. i malarst: Mieszkan.
w dzieciństw. patrz. na tak. dziwy, jak Bargello, Sta Croce, S. Maria
Novella (a w nich oglad. malowid. Cimabue, Giotta, Orcagni — Or San Michele — na katedr. z jej dzwonn. i baptyster.
tkwie zrodz. malarst. nowe = a kon. XIV wie: gotyj: na wzór wszkr.
niespodzie. Zjaw. się tam: cała plejad. architekt: rzeźbia. mala: majolikistów
złotn. i cyzeler: których przy schyłk. wieku dochodz. do pełni. wszystk.
a długo pozn. twór. w wieku XV = Brunelleschi (1379-1446)
Michelozzi (+1470), Ghiberti (1378-1455), Donatello 1386-1468,
Masaccio (1401-1428) Fra Angelico (1387-1455). Leone
Battista Alberti (1404-1472). A im dalej posuw. się w druga
poło. 15° stul. = tem więc. przybyw. imion: Pietro Perugino (1446-1524)
Fra Filippo Lippi (1412-) Obaj bracia Ant. Pollajuolo (1429-1498)
Andr. del Verrocchio (1435-1488) Benozzo Gozzoli (1424-1496 ?) Luca della Robbia
Cosimo Rosselli (1439-1507) Sandro Botticelli (1446-1510)
Filippino Lippi (1458-1504), Benedetto da Majano (+1498)
Dom. Ghirlandajo (1449-1494) - Fra Bartolommeo (1475-1517)
Michel Angelo Buonarroti (1475-1564) ~ ?

Wychowanie publiczne wszędzie i zawsze miało na celu dostarczanie krajowi pożytecznych obywateli. W Grecji, gdzie sprawy publiczne załatwiały się na zgromadzeniach ludowych, musiał przeto każdy obywatel umieć mówić. Niezależność zaś i przeprowadzenie uchwał, jak zwykle cała wolność, polegały na sile zbrojnej, składającej się z tych samych obywateli. Musiał przeto każdy z nich także umieć się bić. Podwójnemu celowi służyło podwójne wychowanie. Jedno zwało się muzyczne, choć z muzyki dawało tylko początki, a daleko więcej uprawiało literaturę i naukę i zajmowało się doskonaleniem ducha; drugie gimnastyczne

Wszys. ci cudzys. z któr. jed. sam
nieś. wyższy. b. na umiejęt.
jak: mieś. choć nie wszys. uro-
dz. w Flor: jed. - przeszkor. więc.
tem przez. a przez. szalon.
mej. ... zamoż: czy od bogact.
korpor: duchow. czy od ludzi
przyrodz. uczone. od Medyce.

Zob. charakterys Medyc.
na kartk. poprzedni.
Do dreg.: filozo: wchod.
jako zwolenni. Platońs.
bior. żyw. udział w jego
propag; dos. pomoc
ducho. i materyalo-

ż. ż.

Filo. Odrodze.

Rozwój artysty. we wszystk. kierun. techni. twórcz; ofiarno i przezor:
Medycen: spotykaj. się w tem co robi: na tem polu niepoprzyzwan. ze
sympat. i umiejęt. współdziałan. wszystk. tak. wyż. warstw, jak ludu,
Humaniz. nowe formy, ale nie treść: jeno. nowe. poglad. któr. ogarn. wszystk.
Platonizm. podniesio. jakob. do godno: now: urzędo: wyższ. klas religii
treść. wiel. w tym poglad. ale nie treść. dla czego się przyję. i chwilo.
zachwiał syst. arystotele: zaczo. panuj. po szko: był now. w niejed.
umysł. chrześcijań. wiedzy. Ten Platonizm. któr. wedł. sen. August. is.
był z pogańsk. syst. najwyższ. zbliżo. do chrześc. Główn. myśli Plato.
były znan: i średn. wiek. czy z Ojców Kościo. czy z Arysto. czy z Neo-
platońsk. których bezpośred. jak Proklos, lub pośred. przez pisma Dioniz.
Areopagi. zapoznała: teolo. scholastyk. Same pisma Plat. nie mogły
dotrzeć: tego czasu, bo zjawiły się w tekście. greckim. dopiero. 14..
kied. już panow. powszech. now. poglad. On udało. przyjęć. Platonizm.
ale jest od niego. dzielniejszy i bliższ. bo niego: (nie przypad. że pierwsza
Plat. tłumacz. zajmą:) tak samo powszech. ludzi florenc: a ze ich
przyjęli. wszyst. Włochy. do now. sposob. filozofo.

Tym poglą. dzielniejszy od Platonizm. jest humaniz. a twór. jego Petrarc.

zdumionym wzrokom wszystkie możebne postacie, będąc w każdej z nich sobą i niesobą, jednością i wielością, stwórcą i stworzeniem. Czy taki monizm da się pogodzić z ideologią Fedrosa lub Fedona, jest bardzo wątpliwem. W każdym razie należało to wykazać a Fouillée tego nie zrobił.

Teorye logiczne Platona „po stworzeniu ważniejszych jego ~~przed dialogów~~ prac dialektycznych, ukazują się tak zrośnięte z jego metafizyką, że o wydobyciu ich z tego dla nas dziwnego, w owych zaś czasach bardzo zrozumiałego sojuszu, nawet mowy być nie może. I nie zatrzymywałbym się nad tak zwaną „Logiką" Platońską, która nie różni się od jego ideologii i dialektyki, tak obszernie ~~gdyby kwestya~~ przez nas wyłożonej, gdyby sprawa ta nie była dosyć aktualna z powodu różnych głośnych publikacyj. Dawniej uważano za rzecz naturalną, że system Platona, jak inne części wykładane po szkołach, musiał także zawierać Logikę, a choć robiono pewne zastrzeżenia co do jej terminologii i różnych braków, uzupełnionych później przez Arystotelesa, mimo to zestawiano pilnie ~~nie tomy~~ odnośne ustępy z dialogów pod rubrykami, jakie znaleźć można w każdym nowożytnym zarysie tej nauki. Za przykład

19.11.902. 6 a

Filo. Odrodz.

Czwarta wykł. zajmu. się Platonizm. Gdy sob: grecko-unio. z Ferra-
przeniósł. się r. 1439 do Flor: przyma Plato. był tem więcej - Petrar.
poriad. kt. Diało: ale ze nie umiał po grec: aby je czyt. We Flor.
od r. 1360 wykład. grem: grecki. Leonzio Pilato i Homer: czyt.
z Bocca: po grecku - po nim od r. 1386 [illegible] Manuel Chrysoloras
pisto - regul. katedr. język grecki: która odstąp. [illegible] Janowi
Jedncki. ani ten ani jego [illegible] Francesco Filelfo, choć [illegible] niejedno
z greck: Pierwsz: na [illegible] Kosim Medy. przeto [illegible] Arystot.
na grecki: tak samo drugi, ale Plato. [illegible] nie [illegible] się
ani inni [illegible] w Flor: Greczy lub Włosi [illegible] po grec: rozmawiaj.

Ale podcz: sobor: od przyjaz. r.1439 wszystk. zabra. [illegible] platonis;
Wśród biskup. greck: którzy zjech. się, [illegible] wykształc. mieli Arysto.
ale niektór. znali i Plato. A jak zawsz. w tak. raz. zaczą: się
spory: który z nich wyż? Te spo. były [illegible] od sobo. flor: i trwa.
się z przyjazd. nied. Greck. Nie mogli wśród Włosi brać udz. [illegible] dla
niczego. Plato. bo niew. ci, którz. umie. [illegible] po grec: nie mogli [illegible]
[illegible] się do menastér: [illegible] w r. 1440 [illegible]
[illegible] po sobo. flor. a [illegible] greck. [illegible]
Ale wzm. o tym spor: [illegible] Greck. dysput: o różni. mię. filoz. platon.
a Arystotel. a stąd zapal. się do studyów. pierwsz: Stud. te i spory, tak
greck. jak [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]

twor. drug. Platoń. A dzięj: nie tyl. polity. lecz i wielk. spek. a przede wszyst. filozo. za dram. – w któr. aktor: za już to zwolenn. już to przeci- wnicy: dobież. się wraca. a w koń. panow. Protagonis. wszyst. jest sam ~~[illegible]~~ sztuk: alb. gdy leży w grob. od dwuch. lat jak Plat: będz. nim odnow: sztuk: Takim był dla Platoń. w 5tym wc: Plotyn, a w piętnast. Plethon. Pomnij: (najprzód) tego odnowie: żeby platoń: pod. przyd. kolej na drugorzęd. stoi wyższ: będ. zdol. aktó. który (alb.) prowad. dalej jego dzieło, ~~[illegible]~~ przeciw niemu. Bo czel. być musi, zwłasz. gdy chodz. o detronizow. tak. potęgi, jak. był Arysto:

Ur. się Plethon w Konst. koło r. 1355 – wychowa [illegible] (może porzym...) i przenio. się (do stoli.) Turk: za[illegible] do Adryanop: czy to Brussy, gdz: (zaprzyjaźni.) ~~mieszk.~~ się i mieszk. u Żyd. Elizeusza – który miał wielk. wpływ na dwor. barbarzyń. (Gennad.) (μέγα δυνάμενος τότε) (ἐν τῇ τῶν βαρβάρων αὐλῇ.- Ten w duszy był parsist.: jak twierdz. a był Żyd. udaw.: a w koń. przez Turk. zost. spalo:= Wedł. Gennad. uczeń Plethon, gdy uchodz. z Konst. już przest. wierz. w relig. chrześcij. a od Żyd. owego zost. wtajemniczo. w nauk. Zoroastr: Ale mógł także być kabalistą= Powracając potem: może Żyd. a może obawiaj. się podob. losu, przenio. się do Pelopon: gdz. odt. wraz dwór. przeby. w Sparcie (Misithra, Mistra Rządz. tam wielkorządc. bizanty: który zwykl. był który ze syn. cesa=)

=bo od pocz. 14o stul. Pelop. należ. zawsze do Bizan:=

19-11-902 7 6

Filo-Odrodze.

Co rob. w tych czas. nie wiedz: może miew. wykła: moż. sprawo. jaki urząd,
w każd. razie pisał dużo - który dotąd powszechn. ogół. nie wyd: Ale sądz. po
katalo. u Fabrycyusza - i po tem co wyd: były to wyciąg. ze starogreck. autor.
komenta: do logi. Arysto: i histo. grec: od bit. pod Mantyn. do śmier. Filip.
wczedni: (kompil. z Diod. i Plut.) przedmow. poczemu. do młodz. [illegible]
Pelopo: był spustosz. i zdziw: jak [illegible] współ. pisc: Grecy = Schultze
p. 34 = przedmow. mow. już wte. o ducho. odrodz. swoj. [illegible]
[illegible] i [illegible] swoj. Uwagi prze = ἡ τῶν νόμων συγγραφή -
który [illegible] = Koło r. 1415 wystosow. dwa memoryal.
o spraw. Pelopone: jed. do cesa: Emanuela, drug. do syna jego Teod.
który był strategiem Pelopon: Także w liście [illegible] się [illegible]
Peloponezu i obwarow. Korynt. Istmosu. ces: [illegible] w 1415 do
niezgod. [illegible] prośnie: ~~[illegible]~~ [illegible] i fortyfi.
budow. [illegible] ~~[illegible]~~ = Ale wszystk. te zabieg: mało miały
powodze: upad. ducha. był zbyt wielki - już po ośmiu lat. (1423)
Turcy [illegible] obwarowa. istmu. spustoszyli Pelopo: Plethon
dygnitar. jak zarów. po śmier. jego zwolenn. [illegible] poczyn. [illegible] sekty
antychrześ: naj: odrodz. ~~[illegible]~~ greck. przez [illegible] demo. tajemnic
(Zoroastra, eleuzyńs. i t. d.) i filo. platoń. = (Schultze p. 46-54)

Po śmierc. Plethona sekta ta rozproszyła się, ale z mów pochwal. ogłoszonych nad grobem jego, można mówić o wielk. wpływie osobist. który on wywierał za życia. Nazyw. go badaczem boskich tajemnic – najwyższego wykład. niebieskich dogmatów – wielk. porywem do boga nadniebiesk. którego takż. uznaw. Platon.

W r. 1428 ces. Jan VI Paleolog z następ. Emmanuel. bawił w Pelop. i będąc odmiennego wyglądu Plethona, które ces. potwierd. nadanie dwóch ziemskich z praw. dziedzicznem dla synów (Schultze 51) – ale gdy zwróc. się jemu, że układa się z Rzym. o zawar. unii – stanowcz. odradzał, zobaczył że ces. zbyt chętn. wszedł ku pielęgnow. dawnej zgody Zachodu. Po 10 lat. r. 1438 pojechał z cesar. jako członek rady (σύγκλητος) i zawiózł biskupów do Ferrary – wśród nich uczeń jego Bessarion – arcybisk. nominal. Nicei.

Podział roboty należ. do komisji przygotowaw. dla greck. biskupów: z nim Bessarion, Izydor ruski, obaj przychyl. unii – za to Marek z Efezu (Eugenikos) był zacięt. nieprzyjac. Pletho pocichu sprzyjał sympat. dla filozo. plato. w komisji wystąpił. przeciw unii. Choć zwyczaj. [illegible] wszelkie chrześc. i wyznaw. jej nazywał sofist. bronił dogm. greck. a patre per filium przeciw łacińs. a patre filioque, i tym większ. była jego wymow. w zebran. świata. gdy +

+ dysputo. z wschod. wtedy powiod. się Plethonowi, wiedząc że go uważ. Platon.

26. 11. 902.　　　　　　　　　　　　　　　　　　8　　　　Filo. Odrodz.

Wykł. prawdy. Dalsz. ciąg o Platonie. Rozpraw. Pleth: περὶ ὧν Ἀριστοτέλης πρὸς Πλάτωνα διαφέρεται – de Platonicae et Aristotelicae philosophiae differentia – 1e wyd. druko. we Wenec. 1540 = wówczas podob. flore. kursow. jako manuskr. II drug. pism: jego kursow. w manuskr: περὶ εἱμαρμένης – de fato = przedstaw. krót. rozdz. z dzieła o Praw. w któr. okład przeker. potowono: cała mądro. swoj: która wyrob. sob. w ciągu dł. praw. 100letn. życ wo: III trzecie dziełko wtedy: znow. wśród dobr. mają: Streszcz: dogm. Zoroastro: i platoń: któr. były jakob. Katechiz. jego nau: polityq. misty. dla wtajemni: (Przedm. u Alexandra) – z tem ostat: zost. w zwarsk. koment. ob. wyrocz. Zoroastr: także wyd. po jeg. śmier.

Te jeg. pism: zwiasto. dwa pierw: wyrod. wśród Grek: życ. polemi: Jeg. zestawie: Arystot. z Plat. wycho. na niekorzyś. pierw. Wprawdz. zachow. jego logi. i fizy. bo nie mógł się bez nich obejść ale we wszyst. inn. rzeczy. filo. przekł. Plato: Niewol. pojm. za Arystot. jak robił międ. Averroës a za jeg. przykł. korzic. zachod. Metafi Arystot. jest błędn. bo ~~spiet: się~~ przecen: warto. jednostko. bytów ze wzgl. ogóln: błędna jest jego teol: bo platoń. Boga Stwór. zastar. Bog. bezczyn.; błędn. psycho: bo nie oświad. się stanow. za nieśmiertel. duszy, jak to uczyn. Plat.; błęd. ety: bo ono: nie zasad. się na dobr. wzgl. jak u ~~Arystot.~~ Plat. jest na zachow. należy. środ. międ. złem a dobr.

Sąd zaś swój o bezpł.: tak streszcza Pleth.: „Na tych wszyst. powod.
i ja zbijam: tego mąż. aby ktoś nie uwierzył. Owszem: jak wszystko
ludzi na rzecz. i trzymaj się jego jako bez. mądr. nie napędz. się
bezwzgl. jego zdaniami który. prowadz. do bezbożno. lecz aby wiedz.
że do pism jego przyniesion. jest wiel. wzory cnót. a nie mało takk.
dobr. a wybitnej. dobr. nauk. żyć =

Tak o bezpł.: W swoj. dziełku zaś okaz. się przeciwny
wykł. zupeł. determinizm i od który. nawet Bóg najwyższ. odstąp. nie
może. Wprawdz. jest on woln. w tem mniem. że nie zależ. od żadn.
wyż. przyczyny. ale co on postanow.: musi się spełn.; ani nawet
bogo. czy ludz. nie może. wola. zmi. w niczem: koło. dwoje. ale
To też modlit. nie ma żadn. wpływ. na bogi, żad. celu. Bogi
nie mogą. zmien. tego, co przed wiek. postanowili. „W jaki sposób
atom. mogą. powodzić jako odpowiedz. za czyny swoje; w jaki spos.
przyczyn. istnie. złego w świec. z natury: i często nierozwiąz. woli
Bóstwa nieśmiert. wprawdzie Pleth. zrob.: ale potężne. Trudno
nie łatwiej mu w porządku, jak pojęcia determinizm.

Uzupeł. obraz Pleth. kilk. nakreśl. o jego dział.
wszk.: Νόμοι = Prawidła do Pelopo.: um. tam przedstaw.
koło r. 1430 - rat. przed zdoby. Konstant. - prawa: przedstaw.
na wykonan. dzieła, mierzy. wykł. i pełn. obowiąz. rządzeń.

Zwłoki przeniósł Zygmunt Pandolfo Malatesta władca Rimini do wybud. przez sieb. 1450 kościoła S. Fran. w r. 1465 zdobyw. Sparty na Turk. jako wódz naczel. Wenecyan.

26.11.902.

9 6

Filo. Odrod.

Po śmier. zost. autogr. przez spadkobier. odda: Demetryu: bratu
młodsz.. ces: ostat. Konst: Demetr: rządz. częśc. Pelopone: rezydu. w Mistrze
i trzymał się po upad. Konst.
(aż do r. 1460 kied. Turcy cały Pelopo. wzięli do swoj. zdoby:. Demetryu. Schultze 110 sq.
zost. uwięzion: w Trecyi, a żonę jego, gdy bawi. w Konst: – córkę zost:
oprzyj: do Haremu = odda: autogr: Gennadiusowi = już w r. 1453
schyzmatyc: patryarsz: zamianow. przez sułt: Mohamedowi II Zwycięz-
spis wiary, wstęt. który. księgę, z prośb. by uczyli. Ten nie chciał: tej
zwl: i znów odda: patryar: Ten podług. wzdc: gdl. opowie. w liści. do
Exarch z Józefa chciał coś zeskow: ale po dokład. przedyskut. uzn. że
wiadi. każd. rozd. wiecho: niemożl. do zmiewi = Wted. je zpełn-
a w przeczytaw. że może. kto za zyc. auto: text odpis. grozi ekskomu:
wykł. kto poważ. się zecho. jakk kopię = zachow. jedn. raz z oktad.
spis wiary, który. był na porząd: i którym do bog. grecki. który. byłby całkow.
aby mieć dowód w ręku, że sprawdz. wiary wymienię = Ale przy tej:
zachow. się, przeciwdział. bez woli patryar: pierw. 10 rozd. I ks: – bo były
można zerwał. ze spis. wiary i ostat. rozdz. III księ. części. przyczepió. do
tyłu. ostat. Mamy jed. przy tej. woli rozdz: spelo. części: środko:
t. j. z II ks. i porząd. III ks. który. jak o niektór. wykaz. może. skasow.
za życ. auto. wysp. de fato = który. był to rozd. 6 drug. ks. =
Razem mamy tez. we wydan. Alex. który odr: wszyst. te rozdz.
oprócz krótk. streszcz. całe dzieła dokład. spis wiary. z I ks: zech.

Zob. Schultze 121 | rozd. 1–10 i rozd. 21 – z drug. ks: rozd. 6. 22. 26. 27 = z 3ciej rozd. 11. 14. 15 – 31. 32. 34 – 35 – 36. 43 = z tych niektó. wskazuj.

Podwot. autogr. zawied. w 1ej ks: rozd. 31; w 2iej rozd. 27 – w 3ciej rozd. 43. =

O treści Praw zob. wyczer. i sympaty. wstęp u Schultzego p. 127 i n.

Chce Pleth. odrod. społeczno-grec. we wszystk. swoich dziedzin: religii, filozofi, polity. moral. Praw. zawier. wedł. auto. wszyst. warun. wedł. który. moż. cel ten wspom. osiągn.

Modli się do boga: aby jego dzieło stało się własno. wszystk. tych ludzi, którzy zech. uważ. jak następ. i sami żyć prywat. i publi. Oczem nauczyli. otwo? zadowol. cał. jego ciało. Ale to zadowol. musi być zgodne z natu. ciało. Tę zaś trzeb. pom. przez zbad. wszech-siła bo ciało – oczyść. wszechświa.

Kto nam powie prawd. o wszechświe.

Poeci, sofiści, prawodaw. filozo: rozpraw. o wszechświe.

Poeci podchleb. bo chcą bawić: o prawd. się nie troszcz. = sofiści struk. a ugan. się za tą. Do sofi. takż. po części relig. chorzi. To wszyst. i zwona. wszys. grec. czyt. kuż. który. nie zerw. z chrześcijańs.

Z prawodaw. rzeczy uważ. Plet. za swoich poprzedników: ducho. Eumolp. Minosa, Likur. i Ifita (dla igrzys. olimp.) i Numę – Na czele zaś stoi. Zoroastr. który najdawn. z wszyst. jest najczwin. Staro-boż. kapłan dla Pers. i Medow – ojciec dla cał. Aryi –

26.11.902

10

To prawodawc: mędrcy i pomyś. najdawniejsi u Iber. i Indów, z
któr. miał czerp. Zoroaster, któr. zaś żył jak. 5000 lat przed Heraklidami, Schultze 137
przyjąć. tył. greck. najpr. Kuretów, pot. Minosa, Tyrezja.
któr. podob. objaw. Grek. wędrówk. dusz, Chirona, nauczyc. tylu rycerz. Kent.
męż. pot. sied. mędr: a pot. Pytagor. i Plat. z ucz. swymi, zwłaszcz.
Parmenid. pot. Tim. Plutar. Ploty. Porfir. Jambli. Niezrywnie. Proklo.
Ktl nauka Plat. zgodn. ich we wszystk. głów. punkt. bo mój. swój
nau. od Ple. a ten swój. odebr. od Pitag. ten znowu w Azyi od Mag.
odebr. filoz. Zoroastr a ten także nie wykła. swoj. wiedz. lecz także, jako
odebr. od dawniejsz. mędr. co zaś wykła. to, co wedł. z Boga od przo.
sz. Pleth. nic nie zbie dod. swego lecz wykła: Plat. i Zoroast. dogm.
któr. mój. stąd. zwol. nazyli: Te nauk. i prawa nigd. nie powin. być
zmienia. a gdyby sofiści przeciw nim coś chcieli uknuć, powinni być
żywc. spaleni.

Patryar. Gennadius miał Pleth. wykaz. że źródł. któr. wymienia Pleth.
są bard. niepew. bard. późn. i że swój. bałwochwalcz. polityki. bierze
powszech. czes. wypis. z Proklo. któr. nie wymienia. (odp. od Exar. Joseph.) Alex. 423
Pomimo. jeg. polecen. przeciw szepty. i chrześcijań. (Schultze 141-146)
a w Kil. stąd. zburzen. jeg. dzieła.
Głów. Bóg bez początk. wszyst. jest byt. jed. — Zewn.

Schultze 147 To jest pierw. dogm: że Jow. jest jedy. Bóg niepodzielny:

19 Jowis (Ζεύς) jest samo wszech- oz: wyż. potęg. wszyst. przedmiotowy, niepozorów.

Choć nic nie potrzeb. stwor. wszechśw. bo jest jed. dobro. Od wsz. dobry jest, to też od wsz. stwor.

Ciałow. też to rodzi, jest to zdziałe. u Jow. to samo rodzi i zdział. wszy stwor. Rodzi wszyst. dosko. wzoro. i tak, jak on chce.

152 A ter. przycho. drugi dogm: że byty muszą mieć coś odpowie. w sob. do swo. porząt. który je rodz. a ich porząt. rodz. do mat. (?) (dualogy)

Na tej to, co się rod. z Jow. nie może być zupeł. jemu rów. tej byt. podob. Zeus rodzi obraz do sieb. podob. ale nie jemu rów. Ten obraz jest niedoskonał. isto: z czł. bytu, który posta. wszy rodzą. zost.

Zeus jest byt. bez początk. a byt przez niego rodzo. jest

Ta pierw. każdego. bytu stwor. wszy rodzo. wyżs bogowie drug. rzędu

156 jest Poseidon, najstar. ze syn. Jow.; on jest idea w sob. wszy. idea wszelk. idei. Jow. rodzi go bezpośred: bez żony, bez użyci. formy.

Poseid. rodz. przez wsz ale bez mat. to są idee bez wsel. mater.

Poseid. wszy. idee są przyczy. głów. wszelk. form tego świa. Dla teg.

Poseid. wszystko oddzi. formą jest najbar. wszys. z bog.

26.11.902 11

lub stwarza
Po Poseid. rodzi Zeus, twor. bez żony, Junonę – na wzór Poseido:
matkę bez matki – Poseidon i Hera raz. rodzą: tak zwa-
jestest. nieśmiert.: Resz. zaś bog. olimp: rodzi sam stwa. Zeus
sam t. j. Apollina, Artemi. Hefesta, Dionysosa, Atenę – oprócz
tych pięciu Zeus dal. rodzi sam stwa. jeszcze dwa razy po pięć
bogów olimpu: tak iż wszystk. jest z Poseid. i Hera 17 =
Oprócz tego rodzi Zeus Tytanów: Kronosa, Afrodytę, Korę, Pane-
Demetrę – który stwar. jestes. śmiertel.

Mamy więc na czele Zeusa – sam. bóst. pierwszorzęd.
pod nim jego dzieci i stwore: bogów drugo rzęd.
Poseidona i Herę – 15 bog. olimp. 5 Tytan.

Potem przychod. bogo. trzeciorzędni.
Najpierw plane. bost. gwiaz. stałe
Cały ten świat nieśmiert. trzeciorzęd. rodzo. przez Poseid. i Herę
najpierw ich dzieci Helios i Selene – rodzą w materii, jest.
Poseid. i Here – bost. gwiaz. stałe – nareszcie demony mieszkaj.
w Etere –

Pot. jestest. śmiertel:
Helios i Selene, przy pomo. ina. planet. rodzą wszyst. jestest.
śmiert. – Helios daj. formę. Selene mater. Jednakże i forma i mater.

Filo Odr.

(Dzieci nieprawe
obie androg-bezmat.)

Schultz. 179

wojny. od Tytan: z któr. wojny. Kronos zewn. wszystk. formy śmierć: Afrody. wielka matka. życia.

Dusze ludzk. odwiecz. ale razem z świat. doczesnej. egzyst. gdy ciało, z któr. rozł. zgodz: na wsz: planety wydziel. dusze ludz. i przenosz. je do niebios i ale obcow. z nadziemn. bog. nie mogą obcuj. ze sob. i z niższ. bog. od któr. wszys. się przygotow. pot. wracaj. Koniecz. do wsz. rząd=

Ludz. żyj. osobli. wedł. praw odwiecz. odnowio. przez Pleth. w monarch. rządo. państ. Najwyż. klasę stanow. sędzio. i żołnie; pod nimi rzemieśl. i kupcy i wreszcie Heloci, którzy uprawiaj. ziemię. Oprócz tego stan kapłań. żyj. w celiba: oddani sprawow. kultu – który Pleth. układ. – bardzo. długi. i osobne modlit. do różn bogów – lub raczej: przemów. do bog:
Schultze 312 (przedmow.) bo w kultcie modlit. nie wszys. Pleth. – ranna modlit. do ~~wszystk.~~ bogów – trzy pokłony – z któr. jeden do Krono. i bog. nadziemn. – drugi do Krono. i reszty bog: podziem. Tartaru – trzeci wejrzy. do Jowisza – a wreszcie do wszyst. bogów. Zadow. się 27 hymn. 1ⁿ do Jowi. 2ᵍ do
Zał. codzien. wszys. 4 hymny = wszys. bog: któr. maj. być śpiew. codzien. – pot. 13, każd. śpiew.
uwzgl: ... codzien. w jedn. z 13 miesię. i t. d. – nast. 6 w każd. miesi. w
hym. zob. Schultze dzień świąteczn. – pot. 7 ~~codzien.~~ na 7 dni 1990=
317 –

Filo. Odro.

Historyą się dłuż. nad Pleth. było potrzeb. bo jedni przecen. jego
warto. inni zupeł. go ignor. gdy pier. histor. nowszej Filo. np.
Höffding w swej. 2tomo. Gesch. der neueren Philos. Leipz. 95 – deutsch
von Bendixen w pierw. rozd.: die Philos. der Renaissance – zupeł.
go pomija a po kil. ogólnik. uwag. o filozo. średniowiecz. – zwła. o
Danc. i Św. Tom. z Aquino. wytoż. na dwóch kartk. ogól. cechy humanizm.
i zar. przecho. do Pietro Pomponazzi i Niccolo Macchiavelli –
Otóż Pietro Pomponazzi ogłos. de immortalitate animi w r. 1516
a zdaje się Höffdingowi że to pierwsze o któr. jemu wspomn.
później jest wstęp. do filoz. Odrodz. – pot. dwie mówi o Macchiav.
i zaraz przecho. do Montaigne, Charrona, Vivesa i t. d.
Ani słow. nie ~~wspom~~ wspomi. o Medyceusz. o platoniz. i jego
pierw. krzewicielach. Jest to tem dziwniejsze, że w r. 1515, kiedy
Pomponatius ogłasz. swoj. prac. – Platonizm już był przeszedł
około 75 lat swego życia = now. we filozo.: magnum mortalis
aevi spatium. Co się działo we Włosz.: od r. 1439 aż do 1515
co robili Plethon i jego uczniow.: co robili Platonicy: skupieni
na około ~~Kościoła~~ i Wenecji: Medyceu. a później na dworze
Leone ~~X~~ – o tem ani słówk. nie wspomi. autor – Pomponazzi
nagle wystrzelił jak z procy, i dla tego nie zrozumiały, bo to co
mówi ~~o~~ o powrot. Arysto: i jego nauk. o nieśmiert. duszy, jest

tyt. dalszym ciąg. spor. wywoł. przez pism. Plethona: W czem wyższ. jest Arystot. od Plato?

Gennadios, późniejsz. patryar.: gdy jeszcze był świeck. dygnit. i zwał się Georgios Scholarios, wyst. przeciw Plethonowi. Ktor. zaś od daw. ... pod ... a mianowicie antykrytyk ... obr.: Arist. ὑπὲρ Ἀριστοτέλους

Gaza περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου

ὅτι ἡ φύσις βουλεύεται

Zob. Kartkę osobn.

Trapezuntius = εἰ ἡ φύσις βουλεύεται

" Comparatio Platonis et Aristotelis
obrona Plat: atakow.

Michał Apostolios odpow. Gazie

Andronik Callistos odpowi: Mich. Apost.

Nareszcie w r. 69 Bessarion in calumniatorem
Platonis libb. IV który to spory zakończ. Aryst.
dobrowolnie ... : nie obniż. jedn. wartości Plato:

Ἀντιλήψεις, znan. dawn. tyt. z repli. Pleth. πρὸς τὰς Σχολαρίου ὑπὲρ Ἀριστοτέλους ἀντιλήψεις = drukow. przed. jej w oryg. to wydrukowa. Minas Minoides w Par. r. 58 pod tyt. Κατὰ τῶν Πλήθωνος ἀπορειῶν ~~...~~ ἐπὶ Ἀριστοτέλει = brou. wydano. Arist. pis. który tego koment. do pism logicz. Arist. i przeło. kil. dziel ... Tom. na greck. + około 1464 w Vlaszto. zrzekłsz. się godno. patryar.

Stein, der humanist Theod. Gaza als Philosoph (Archiv II r. 89)
Gaspary, Zur Chronol. des Streites der Griech. üb. Plat. u. Arist. ib. III. r. 90. =

3.12.902.

Teod. Gaza (zob. art. Stein'a) Γαζῆς = ur. w Tesalo: (Saloniki) koło 1400 (?) - między r. 1422-27 uczył Filelfo w Konst., któr. tam baw. jako sekr. ces. Jana Paleol. = wykł. tam ja uczą się u niego styczni humaniś. Démitr Chalkondyles i Dim. Sgoropulos - przewodz. już wtedy rozt. kład. - do Włoch przeniósł się koło 1440 i uczył się z powod. tam u Wiktoryna z Feltre - w r. 1447 powoł. jako prof. do nowo założ. studio w Ferra. gdz. świet. wykł. na dwie stud. zapalon. i pisze pierw. system. gram. greck. - Korzyst. z niej Konst. Laskarys, któr. wyd. drug. gram. greck. 1763

W r. 1450 Mikoł. V powoł. go do Rzym. i tam się przen. z dwora estensk. w Ferr. Pap. jedn. wyż. ceni go jako tłum. niż prof. - któr. ma ciąg. tłum. z tyg. zadu wyrażen. się znacko. Tłum. dzieł. przyrodn. Arystot. i Teofr. a musiał zwal. tłum. na nowo proble: Arist. i de animal. b - któr. był Georgios Trapezuntios już przetłum. źle a przypis. Mikoł. V. Stąd niech. drug. do pierwsz. Po śmier. Mikoł. V idzie do Neapo. gdz. na dwor. Król. Alfonse świet. wygł.: nowe tłum. z greck. ces. i Teriós. ..... na greckie. Alfons † 1458 wkład. zaprosz. go Bessar. do sieb. do Rzym. i oddaj. się ofiar. na komplet. ......

Na początk. r. 1461 ogłę: ὅτι ἡ φύσις βουλεύεται - wedł. Stein'a kierow. to wyprz. Gemy, na któr. Bessar. odpow. de natura et arte

13

6

Filo-Odrod.

Zob. poda. Gesprz
VIII Archiv

dziełko-pośm. jako VI lib.-i calumniatorem Platonis w wielkś.-edy.
Bess.-wyrazi.-ię z wielk.-uznan.-o Aryst. twierd.-że sto.-różni.-mię
mu a Pla.: w nau.-o ideach -że jedn.-nie dwie wiedzy.-ż ...-twierd.
ej idee istniej.-niezalez.-od rzeczy jednostko-a ocy w tak.-raz.-tyl.
istn.-w umysl. ludzk.-ocy też ...-umysł.

Gaza (w) odpow.-napis. Ἀντιρρητικόν dot.-nie wyst.-wielkś.-broni
pogl. arysto.-wobec zarzuc.-platoniz.-Pletho.

Na to młod. Apostolios Mich.-odpow.-gwałto., wynosz.-Plethona
a ~~zniewaź~~ Teżąc Gaz.-wyp.-na dziełko: ocen. jedn.-obraził Bessariona
ze przyjaźnio.-z Gazą.-Odpow.-Apostoliosowi przyj.-Bess.: Andro-
nikos Kallistos = a poprzedz.-jesz. był Georgios Trapezuntios
obrońc.: Plat.-błęd.-i wywyższ.-Aryst. = Comparationi
Platonis et Aristotelis = ..+ 1484

Nareszc.-Bessaryon w r.-69 ogłosz.-dziełk.: In calumniatorem
Platonis libb. IV-uznaj.-Aryst.-dobrze..., ale nie umniejsz.
warto.-Plat.

Bessaryon obok Teod.-z Gazy piękn.-przedstaw.: greck.
filozo.: ur.-1403 w Trapezun. i Trebisonde -w r. 1436 mianow.-arcyb.
Nicei w Azji Mniejsz.-gdz.-jedn.-wyjd.-na przełęcz.- z ces. Jan VII Paleol.
brał udz.-w soborz.-w Ferr.-i Flor. = od r. 1440 stale przebyw. w Rzym.
aż do śmier.-1472 =

Zob. Literatur.-34 i ...

Teod.-Gazy zdaj.
się aż do r.-1475
mieszk.-w Rzym.:
pot.-znow.-przeniósł
się do Ferrary, gdz.
więc.-był.-zwyk.-wszy..
od r. 1477 żył.-na
pensji..-swej.-w Kalab.
Zm. + 1478 lub raczej
w Lucanii-S. Giov. a Piro.
Zob.-jednak. Gesperyego
Archiv III

14.1.903   14   a

Filo. Odrodz.

Siódmy wykł:

Obok ruchu polemi: spieraj. się o wyższ: Plat. nad Aryst: który zwal-
pewn: uspokoj: w pojedyncz: dział: Bessa: wyręd. od Pleth: i z dysku:
filozo: towarz. się we Flore: za czas: sobor: ruch inn: któr. przedewszyst.
zamierz: pozn. i pokoch. Pla: a szt. jego pogodz. z nau. chrześć.

Inicjat. tego ruchu jest Kozi. medy; głowa, wykonaw. i jakob. messyz.
Marsilio Ficino = Miał lat sześć (ur. 1433) kied: obrad: we Flor:
ma: ów sobór a Plethon na zebran. towarz. w pał. Medy: zapał. Kozi-
d porne: now: filozo: Jen bez. wykształ. w klasy. Terń. po grec-
nie nu: choć zgromadz. wielk. zalet: grec. mecenas: do niej. wyper-
bblió: Upatrz. sob. chłopca, żeb. go wychow. na kłam. Plat: i obszerz.
się nacza. prawdy, zwió. w jeg. pism. Ojciec chłop. był medyk.
lekar: Kozimy (nazy. się ~~Marsilio~~ Diotifeci, z czeg. zrob. przydo. Ficino)
i chciał syna w tej samej wdroż. karyer: Ale Kozima nie zgod. się:
Twojem przeznacz: Ficino, lecz. ciała, sześć na pew. czas,
ale twój Marsilio przyjdz. z nieb: aby lecz. dusze. Ojciec
jedn: odpow: że lek. na ciało zapewnio. a filo. nie zwal.
zarab: Wielki medycei: zaśmiał: na to, że to już
jego rzecz o tem pomyśl.

Mimo to ost: pożyt. go do Pary i Bolo: chyl się ws. medy.
i filoz: perypatetyq. Młodz. roli w obc. nauk. ognis polsk:
ale nie uczącz. się po grec: to w obc. umiw. zdaj. się nie
było podziw. tak. do tej. sposobu. Ale Koźmi stary nie
trzeba go z oczu browc od jego rozwoj. drobo: z tą samą
troskliwo: baczność: z którą pilnu. równowag. polity. międz: państ.
włosk: potężniej lub przysłą: ówczas świat 128 kanto: który
nawo. półkoł. otacz. Europ. częściowo od morze śródz. do
Rzymu, od Flor. do Pary. Flandr. Anglii. Który kraje
młodzież. do nich. aby lepi: doznaw. jego przesy.

Marsil: Ficino ped. udziejow. słowa uczni. o tym
stosu: „Inni ludz. zaledw. znają swoj. ojców — z ich
dwóch miał. sobie. powied: jedn: wedł. ciała, który zwodzi.
wrodz. i Kosimo Medycem który mnie odrodził. Pierwszego
przeznacz. mnie Galenowi. ten boski poświęcił Platoni:
Piewsz-owoc: stud. były ostatni księg: instytu. platoń:
który je podarował. ale kar. je sobie. uczynił się wprzód języ
greckie =

Można. się dziw. że młodz. dost. uczon. po grec.: we Flor.: gdz. młodsz Fito Odr.
gener.: uczon. bogato mów. po grec.: doskon.: Na rozkaz Kosy
Kosi. a zaś rzeczą przyj. z: Christoforo Landina o kilkanaś. lat starsz. (1424-1504
mierzon. uczony: wymo. i klasy.: któr. wedle słów jak ~~mam~~ współcz. poeta Ugolino
Verino, mówił po łacin. jak dziec. Rzymu a po grec. jak dziec. ateńskie
któr. przedtem był wytraw. perypat. i po grec. czyt. Arysto. =
zaś. uczył się po grecku pod styp. Jan. Argyropulem i w trzydz.
roku życ.: już rozum. po grec. jak Grek rodow. Zacz. wtedy tłum.
orf. hym. i Teogon. Hezjo. i Argonaut. Apollo. z Rodu, przedewszystk.
księgi magiczn.-mistyczn. Herm. Trismegi. odwiecz. cieszy. popular. Medy.
przekonaw. się z tych tłum. że należy. przygoto. do wielk. dzieła, podaro.
mu dworek obok swoj. willi Careggi i własny dom w mieście a co
waż. że mu oddał wszyst. manuskr. Plato. i Ploty. jakie posiad. w swoj.
bogat. bibliot. Ficin zabr. się z zapał. do pracy w r. 1463 ale Kosi.
któr. na tę przetł. oczek. się od robo. floren.: jakieś lat 24 i wyglad.
go niecierpli. Tyl. mało części doczek. się, bo już następ. roku podr.
mów. zapadł ciężko na zdrowi w ulubio. Careggi. W tej. był już tak
stab. że ambasad. medyol. obaw. się, że mów. umrz. podcz. rozmo.
Ale duch Kosimy pozost. przyw. i wierta do Kosi. Drogą rzeka

napis. do Fic. aby przyjech. z dało. Plato.

„Drogę naszą: porzuć drogę, która wiedzie do urzędów. Przybądź i niezapom. twojej liry orfeusz.: Bo Ficin grał taki. na cytrze i przy jej dźwięku śpiew. hymny Orfeusa i Homera. Kilka dni przed śmierć. oglad. Kosm. powrot wielk. dzie: do któr. używał. od lat wiele młod. przy:

Ficin. um. 1 sierp. 1464. zob. wypr. myśl: str. 10 =

Czem on był dla Ficina? Na to odpow. sam w liście do wnu: jego Wawrzyń.: „Przezto dwan. lat miew. z nim rozmo.-filo: a był rzm. bytu. w wyprowadz. jak mądr. i siln. działaniu. Plato. wiele zawdzięcz. ale nie mniej Kosmie. Dokaz. że w oczu oglad. cnoty, które Pla. ukazuj. w idei... Przez życ. całe śród nawałni. inter. zapomin. się filoz. ale za przykł. Solona więcej jej się oddaw. wśród działań, kied. już z cieniów przechodz. do światła. Bo jak wiesz, byłeś przewodni obecn. Krótko przed śmierc. czyt. ze mną księgi Plat. o jedn. wszech rzeczy początk. i o najwyższ. uczynk.: jak gdyb. już rozrywać. odchod. ~~[illegible]~~ posiąść [illegible]. której tak kosztow. był w rozmo. =

21.1.903 Ósmy wykł.　　　　　　　　　　16　　　α

Akad. platońska po śmierć. Koź. nie chart. ... : bo syn jeg. Piotr miał mniej od ojca energ. więcej fantazji. a oszyst. choro: Ozywił. ... pom. ojca i tradyc. rodzi. który u Medy. były bar. silne. interesow. się platonizm i schadzk: filozofic. ale dwor. zebr: stawał się coraz bard. ... : zwar. były też: stum... Piat: a jedn. ... przechodz. już praw. ... jedn. ... a różnorod. podrostk: synów Piotr = ... : Wawrzyn. i brata jego Jul: ... filozo. ... jego wykład. ... w stud. floren. ale pod kon. życia Piot. mamy opis ~~tak~~ filozofi. zebr: w Camaldoli = uroczy. gnieździ. wszystk. klasztor: Kamedul. Także 30 kilka... : od Flor: już w Apenin. : lesia budzyła ~~...~~ klasztory cenobitum = nad ~~...~~ potok. : obrazy. ... - wszystk. to zebr: od ... nie dale. od klast: wznosi się góra, okryta wspaniał. lasem = i nazyw. il sacro eremo = zob. Rozpr. moją str. 12 =

Jeden z tak. zebr: opis: w Disputation. Camaldulens: libb. IV - Krea. odbyw. się w lecie 1468 = ostatn. roku życia Piotr: Ten przyb. nie mógł, ~~bo~~ już od kil. lat ~~...~~ ..., nie podejm. - ale przybyłowie ich ... Lorenzo i brat jego młodsz. Giuliano = przyjmow. ich gościnny opat Mariotto Allegri = ~~...~~ ... i przybyli: stawn: Traversari = przeor. Kamedul. i głów. kamenist:

Przybyli dwaj bracia Acciajuoli – [illegible] helleniści – z wielk. wiedzą i [illegible]: obaj [illegible] piór. tłum. [illegible]: a młodszy z nich Donat w dwóch wol.: [illegible] koment. do Arystot. = przyb.: Alemanno Rinuccini, miłośn. grec. literat. i polit. znany z niejed. przekł. chlub. dla ~~[illegible]~~ kraju spełnia[illegible]. Przyszedł: inny [illegible] panów i Krzysztof Landino, który opisał dysput. W końcu zjawi. się sam Ficino i wielki Gian Battista Alberti – znany w dziej. architekt. wszyst. jako wielki wykonaw. lecz wszystk[illegible] znany teoretyk. = zob. i Rozpr. moj. str. 13.

Temat. rozmowy do dysput =

Pierwsz. dnia „Alberti" rozwij.: dyskus.: bierze początek od słów Piotr. i [illegible]: młod. [illegible]: że mi: wypadk. [illegible] obj.: wiedz. że on sam [illegible] [illegible] Platon: przekł. życie kontempl.: stworzen.: od [illegible] publicz. Na to 18 letni Lor. [illegible] bud. osob. energią, który zadow.: [illegible] życ.: [illegible] odpowiedź że tyl. rozmyślan.: nad przed. [illegible] rozum [illegible]; bo doskonało. natu. ludzk. wymaga – aby medyt. [illegible] w parze z energią działan. i wypełnił. cnoty z jej wykonan. I tak dyskutu. pierw. dnia nad [illegible] platon. [illegible] w Rozpr. i w inn. dział. [illegible] życ. kontempl. jest †

† jest [illegible] energii. [illegible] dzieła. polity. oper. na gruncie. [illegible] idei =

Filo. Odrodz.

Drug. dnia dyskutow. długo o istoc. i wyższ. wszystk. nauk:
Trzeciego wreszcie Alberti się wdał, dowodz. ale trochę niedorzecz.
sposob. i zbyt dowol. interpretac. że mówi z Eneidy wydob. cała
nau. Plat. a to należy rozumieć nie wini się od dzieciństwa.

Oczywiś. książk. gruba Landina, która wyszła 4 lat. póź.
1472 = jest trochę zmarła. a przecież zostawi. odgłos. owego: ~~dozpr~~ [illegible]:
w któr. jakb. w ognisk. twórczej koncentracji dobrow. wszyst. było widzieć.
Ale nawet w tem jako opracowa: aktem się akad. plato: tem, czem
pozost. do końc. zebran. ludzi związ. miłoś. prawdy i Plat. który
bez reguła: bez stat. przyrz. bez opory: do dzieciństwa. studjo-
nan: wielk. filozo. aby dostar: swoj. umysł. i serc..

I to dobr. podnie: że pozost. tylko dysku. platoń. wyprzedź-
w ster. Koś. Rzym. bezk: poprzew. wszyst. praktyk: i wedł. potrzeb wszy.
stan. Lubił filozo: i pragn. o niej rozmaw. w kółku zauf: a wytrwa:
Tego przed nim nie było, chyb. że cofn. się do bieżąc. dawn: w Akad:
ojca Plat: lub w Perypatei przez Aryst:, Teofr: I później za
niektór. Cezar: uwag: wykonać. tego rodz: swobo: formo: ~~pogodea~~: o wyższ.
przedmiot. Ale podczas średn: wiek: dysputy toczili: wobec
twier. niemego. publiczno. wszyst. głu sądy. Było trzeb. że niedo
wystarcz. aby rozmow: swoją krzyczeć, obrzuc. się obelgami

oręża dysk.: kończy. się bijatyka. Bo w śred.-wiek.: gdzie wśród

wszystk. scholastyk.: który jest stron. ~~wspóln. do~~ samej: do wspólnej:

Czy dyspt. wspól. dla świecz.: się czy profes.: ~~dla pospoli~~ [między sobą] zaw

~~duch~~: o przekon.: a że dysk. odbyw. się wobec wielk. publiczn.:

która sympatyzo. z jedn. lub drug. stron.: mocno przekon. z innych.

Ale dla ludzi dorosł. którzy nie byli profesor.: ani uczn. zwykł.:

rozmawia. rzeczywisto. sposob.: o najtrud. zagadn.: zaciekłe.

Potrzeb. było ~~wielk~~ [wykwintn.] kultu. floren.: Już pod kon.: XIV stul.: zbiera

się tam ludz. wykształc. na zamie. swobo. myśli — o Liwiu.

lub Owidyu: o św. Augustyn. lub bosk. komed.: W bogat. willi zwan.

il Paradiso przyjmo.: z wielk. przepych. a serdecz. gościnnoś.

już od sam. rana Antonio degli Alberti młod. starz.: Po

mszy w kapli. domo.: towarzyst. przeno. się do ogro.: gdzie

przy szum. zdrojów śpiewie. śpiewaj. się dowcip.: o wszystko. zada.

wszystk. nad ~~zaist~~ miejsca. lub o ~~natur~~ [gatun.]. roz. [u]czeni: potem

młodz. plasa wesoło: na mur.: lub bawi się w piłkę, starsi

w czasie ~~drzew~~ pomnażaj. wszystk. osobli.: polity. lub teolo.:

Warto przeczyt. Il Paradiso degli Alberti w now. wyd. przez

o który. ... Wesołowsk. napis. głoś. studyum.

21.1.903. 18

Filo. Odrodz.

Opis jedn. z późniejsz. zebr. Akad: mamy w koment. Fici. do plat.
Biesiad: Zdaje się że to było w r. 1469 = 1200 lat po ostat. uroczyst.
obchodz. narodz. Plato. urządz. przez Plotyn: wielk: uroczystość Platoniz.
lub raczej twór neoplatoniz. bo zarazem na ucz. histor. uporządz. odmian.
Lorenzo zaprosił na 7 listop. przyjaciół Platońsk. do swej willi
w Careggi ale nie mógł z pow. pozab. dla zaj. innych które go zatrzym.
w mieście, przyjęł. ex zastęp.: Franc. Bandiniego — willa była urocz.
mistrzowsko = zbudow. przez Michelozz architekt. dzisiej własn. Buturlinów
widok na Dolin. Arno i ku wzgórz. na wprost okny: potężnych.
murów. gęsto oliwko: tworzy god. platońsk. biesiad dekor: Zebran.
było dziewięć = bo taka jest liczb. muz Opowiad Bandiniego
Marsilio Ficino zapr. i bisk. Aegli z Fiesole — dwóch braci
Marsuppini do ciężkich koncert. i der Cavalcanti, histor. i poliz
rent. imion form. Towarz. ucz. Bernard Nerri odczyt.
biesiad. Pla: pot. każd. z obecn: musiał wypowiedz. mowę na kwest
jednej z mów, skierowaną się na ten utwór przedtem: Są ten mowy
Fedrosa, Pauzaniasza, Eryksymacha, Arystofanesa, Agatona, Sokratesa,
Alcybiadesa którą dwaj. Sokr: Zamiast Sokr. dwaj. Ficin —
Zamknięt. posiedz. modlit. dziękczyn. W dziele S. drwiny wielk. mało
że nas obecn: zapal. i więc do tak. dysput.

Niejedn. nas razi w tym Dial. dla Plat.: przedewszyst. allegory-
stom: wszyst. jego nent. i wyrażenia. w nich zapomn. Tak. trum.
uwdb. z nim: chwali. ale należy. się czeu tamu ~~[illegible]~~ gorzej. zapełd.
do fito: któr. byli ożyw. ówczes. Florentcz. i tej wybrzeża.
pracy zapomn. się prz. uszednictw. z kar. myśl. pism platoń-
istn. i chwalili: i czytali: spierali: przez rodzaj. nowe:
punkt. wszę: apologety a drug: przez wprowadz. do lite. i sztuk
pięk. na miarę ideal. poglad. A pamięt. że w polity-
cznym wrzeniu. i zbrom. zwróc. grub. materyalizm. rozp. wśród
się po Wło.

21.1.902

Filo. odrodz.

Cf. Monnier, le Quattrocento II. 107 sq.

Z dzieł orygin. Marsi. Fici. w porząd. chrono. pierwsz.: de xane religione – po niem najpierw. Teol. plat. = Theologia platonica. – Cel. dzieła obrona relig. chrześcij. Trzeb. jej uwoln.: od sceptycyzmu. potęp. godn. nieświadomo – ob ~~ex~~ exsecrabili ignorantia –

Dowody na prawdz. relig. chrześ. znajd. się w wyroc. sybill. proroct. biblij., wierze. w pogańsk. wyrocz. – ważniejsze dow. które z których najważ. jest że apostoł: w małej liczb. bez wykształc. naprzód ~~podbi~~: świat – urocz. się nad pisk.: księg. now. Test. uczonych pism św. Jezu. – Pot. jeszcze siła. dowód. prawdziwo. chrześcij. są jej wysok. etycz. poziom.

Bóg naprzód rodzi słowo t. j. doskon. pojęc. sieb. sam.: Bóg przez słow. sieb. poznaje i wypowiada. Przez demon. revel.: już Orfe. o tem wiedz. i nazw. to słow. boż. Pallada – Pl. je nazw. logos Merkury Trismegistos syn. boż. Ale ludz. stworzon. na to, aby środ. boż. objaw. wiedz.: odpadli. Bóg mus. ich stwór.: że nowo Ale to potrzeb. było sieb. słow. odrodz.: przez duch. św. który się stało i przyjęt. ciało – Bóg stwor. naród oczyszcz. ze grzech. ludzk.

Ale ten Bóg którd. nie tyl. jest odkupic.: On jest cel: wszy-
wiedzy: przez wszystk. filozo. prawdy. i uczeń. On nie tyl. zbaw-
ca wszystk. uczci. Jest Ukrz. do wsz. Księg Zakon St.
A tak w nim Tłumacz. i wszyst. Tajemn. S. porządk. od Genezy tak i
dzieł bosk. Plat. Ten prawdy. że kied. przyjdz. i się w nim
znajdz. się wszystk. wszystk. rzeczy przedmiot. tych, które
zawar. się w dział. Plat:

Pierwsi Numeniusz neoplat. i Filon Żydow. (ze szko. alex)
tek. doktor. uznawanie. Plat. to Mojżesz. że wiele już przed
apost. u Ja zapewne: odkry: że głów. myśl. tajemni. Numen.
Filon, Plotyn, Jamblich, Proklos przejęł. od św. Jan. i św.
Pawła, w Hierotheuszu i Dioni. Areopag. Cokol. bowiem
wspomin. bowiem o duchu boż. o anioł. i inn. przedmio. należ.
do teolo. mądrości. w tamtych sob. przypisuj. (Opp. I p. 71)

Tak więc, jak gdz. indz. zwracz: cała filoz. [illegible] jest uzn.
relig. = tota porro philosophiae nihil est aliud, quam doctrina religio
(Opp. I. 854)

On sam więc nie nie zmienia. cokol. wyłącz. czeg. nie było potwierdz.
przez Kościół = świad. na czele swoich dzieł: in omnibus quae aut hic
aut alibi a me tractantur, tantum asserta esse volo quantum ab Eccle.
comprobantur =

28.1.903. Dziew. wykł.

20

Filo. Odrodz.

„*Teologia platońska*" jest więc. taki. obron. relig. podj. z punktu widzen. platon. „Zamierz. doprowadz. do tego ab. wszyst. przewrot. niechęt. studej. prawa boż. przyjęcia. poddały się ~~argum~~ wywod. platon. w tem, co przynosz. na popar. religii; chciał. osiągn. aby ludz. niepobożn. którz. oddziel. stud. filo. od św. religii, wrócili, że aberracja jest mnie. inn. jak postępo. otrzym. którzyb. pozbaw. się owoc. mądr. dla miło. mądro."

„Chciał. także aby ci nierozgstr. którz tył. wierzą w to, co ony. otrzało a nad wiary prawdzi. istniej: przekład. raczć tych wiary, aby ostrzeż. przez argum. plat. ogład. wiary niedziemn. a przekład. wiary to tu gemne nad rzeczć – (I. p. 78)

W dziele tem nie tył. chciał wytłoz. ant. cała teol. i metaf. Platonskie taki. rzeka: wszyst: dow. na twory. nieśmiertel. duszy. Dla tego tyt. podziej. Theol. Platonicz. de imortalit. animae libb. XVIII

Podzielo. na 18 ksiąg, zawier. ein 15 argum. na korzyść nieśmiertelno. i a jak gdyb. na nich ~~tyl~~ nie ~~było~~ mogło było wytłoczyć. poleg. oddaj. tru. inn. wyjśt. z św. księgi, i iśn. mądr. greck. Dopie. po tak gruntow. przygotow. zabiera. się do metaryzy. i zbij. go wśród. dowo. po części dziś jeszcze posiadaj. osobli. warto. Tam. taki. pow. wotal. wraste mater. przyz. zoli wiele trafn. delikat. psychol.

5

spotrze. Naresz. przecho: rozeb. Epika. rezerwy i tak zwa. naturalizm
Takie uniesz wsz. treść Zwanaśt. pierwsz. księg i styl dosyć częś.
chwi zaw. natchnion: treść niezra. uwydz. swoj. zbyt. dokładno.
Po tej części poleci: uchw. czytel. podniec: do sfer wyżs. a
obrzyd. nie zamilcz. w grub. szcze. wyobraź. Tkwi ma przeto, że
w każd. duszy coś bosk. potrzeby. a ludz. w niej odkrycie się daj. ślad.
podobieńs. do Stwór. Jednakże zbytn. afirmow. bosk. w duszy pierw.
prowadz. może do panteiz. i rozpływ. się indywidualn. ludzki. w ogól. bożs.
wzn. jak pokazu. przykł. Awerroesa. Zat. przeciw temu teorii wyst.
Fri. i zwal: jego błęd. twierdz. że pozos. niezrozu. greck. język.
Naresz: w pozost. treści księg. (XVI–XVIII) rozbiór. są kwest. przemi.
mistycz. natu.: [illegible] czy dusze więźnio. zost. w ciał. śmiert.? dla
czeg. w doczesno. narażo. na tyl. cierp. i niepokoj.? dla czeg. mimo
to tak mistyc. powrac. ku ciał. swoje? Jakiż był stan uczynk. duszy
przed wstąpie. do ciał? jaki on będz. gdy mow. wyłączy się zeń z ciał?
Całe dzie.: jest artysty. wykonan. bud., która pomimo
fantasty. dodatk. i ciem. nieraz wskp. a styl. często. uwyd.
i nie zaws. przemyśla. robi wraże. ogromn. zapad.: filozofi.
i duchow. ... ugrupowa. najwyż. zagad. kosmologii. naoko.
jedn. proble.: nieśmiert. duszy.

28 1903

21

Fil. Odr.

Słusznie mówi Buckle: „Nie masz filozo. ani w starożyt. ani w czas. nowoż. których tak, jak Fiz. rozwinięto dowodz. zasadę zedzielności i nieśmiertelno. duszy a wśród teoretyk. dowód. a później rozwoju, nato jest tak: lub inni nie nie zrozu. a który b. Fiz. nie znał lub który b. nie wiedział się w jego wywod."

Piękne podziw.! A gdy się pomyśl. w jak. to czas. pis. swoj. dzieło i z jak niedostat. przybor. materyal. naówcz. dziś pojąć jego przenikli. umysł. i bystro dialektyki. Należ. się wielkie uznanie i Medyceu: że wydob. z zapomn. tyl. d. wielk. literatury i rozpowszechni. go na nowo po Euro. zyst. który jed. wśród starożyt. wypowie. stanow.: że dusza jest nieśmiert. a zar. z tą prawd. afir. Boga i stworz. świa. Gdy zaś dod.: że oprócz przekład. Plat. i objaśni. Neoplat. i oprócz wielk. dzieł o Nauce nieśmiert. i teolo. platoń. i wielu drobn. pism, i komen. do Plat. Fiz. prowa. obszer. korespon. z wszystk. uczonymi i swego czasu, że w Akademi. w Florencji Plat. wielu młod. Anglii Niem. i Hiszp. że ciesz. był przez Bessariona który przed druk.: dział ... przekład. swoj. dzieło Przeciw oszczercy Plato. lib. IV - poddał Wróbla ... Marsiljo - który zachęcił go aby przyjął do Węg. i Janu Vitéz - który i ... Plat. - ... z Villani'a

Pasquale Villari, Niccolò Machiavelli e i suoi tempi I. 184 –

który ani Medyceusze nie tylko ani żadnego [ani akademii platońskiej] = że wpływ niezmierny filozofii platońskiej propagowanej przez Fic[ina] na literaturę i sztukę XV stul[ecia] nie może być podany w wątpliwość, i że ta szkoła odznaczała się [illegible] [illegible] –

Dalsz. ciąg i uwzględn: Filozofia w centuryzi - filozofii jest Giov. Pico della Mirandola, o trzydzieści lat młodszy: wersy. Fici. uczeń i ucz., na którym budowa dopr. niebody. ucz... a który. porząd: w kwiecie. młodo: 1463 – 1494 = um. 17 list. 1494 – tegoż samego dnia, gdy Karol VIII na czel. rycerstw. wjeżdż. do upokorz. Flor: a wnuk Lorenz. ~~[illegible]~~ Medyceu: byli już na wygnaniu: ~~[illegible]~~ ich zwalon: cał. ocz: rusz: pod wybuch. gwałtu: republi: zewnętrz.

Zob. życie w Litogr. p. 42 =

Tamże rozbiór dzieł = p. 43 – 45 =

Zob. także o jego Heptaplus - czy Heptemeron - Buhle Gesch. der neuern Philo. II. 395 =

Ważny jest jego wpływ na Reuchlina = Litogr. 46 sq. Buhle II. 406

Pico – Concordia Platonis et Aristotelis - Monnier II. 178 – Pot. obraz Rafe: szkoła ateńska –

4.2.903 23 a

Filo: Odr.

<u>Wykł. dzisiaj.</u>

<u>Giov. Pico della Mirandola</u> ~~jest~~ uzupeł. filoz: platoń. wskrzeszoną przez Marsil. Fic. - a uzupeł. ją w dwóch kierun. Raz przez stud. Kabbalisty. drugi raz przez badan. porówn. nad Arysto. Jeden i drugi kier. doprowad. do skutk. dalekonoś. któr. przewidz. nie spodzie. się Pico.

Stud. Kabbalisty. były podówcz. czemś now. wśród chrześc. i pociągn. za sob. zapozn. się z języ. semick: poniew. orygi. Kabb. był napis. po hebr. Pico przysw. się tych języ. z intel. zapał. nie dla nich sam. lecz dla orygin. hebr. pot. chald. arab. rękopis. z nich uczył jako takoż znajom. Kabb: któr. czem przedz: zwłaszcza do tego: dzień: Pla: Orygin. było w tem duch semickiej i w obec zewn. Kabb: wielkość wszys. plat. nie jest ona orygin. wyrob. filoz. grec. lecz [illegible] w któr. przew. elem. wschodn. Poniew. Pico, jak. cała ~~wsk~~ floren. wiel. późniejsz. fabrykat uważ. za dawniejsz. od Pla: a Żydz. zaś przypisy. Kabb. pocz. staro: odnos. ją alb. do Ada: alb. przynaj. do Abrah. musiał. ona być [illegible] potwierd. Dogm. ówczes. Platoniz. jakob. Plat. powsta: wśród. dawn. wschodn. mądro. objawion. przez sam. Boga aż ze [illegible]: księg. bibljn. aż grecki. pier. myśl. jak Orfeusz, Mozeusz, i t. d. Godnoś. to powsz. filozo. platoń. Marsyli: był już za star. aby mógł od młod. przyjąć: (młodn. o jak. lat 30) uczyć się języ. wsch. i ~~[illegible]~~ z pierw. rękop. całych. mądro. antedo. ale zrob. to

Jan Reuchlin ur. 1455 we Pforzheim w Szwabii -
zob. Litogr. 46 gg = o Stud.

Podr. podróż. wid do Rzy. w towarz: X. Eberharda wu kuul. (w r. 1482 i nast.) pon. w Flor: Marsilio Fic. oraz inn. humaniś; póź. Nb. Pica zapal. się do Kabb. i języ. wschod. - po wie. podróż. podejmo. w Stutt. resev. lub brik. ciąg. wboge. swoj. wiedz. - wychow. tam Melanchtona który u niego ucz. się no grec. a późnij zostaj prof. w Witember =
Spór Reuchl. z dominik: o księ. żydom. - Lito. 47 =
Ulrich von Hutten i epist. virorum obscurorum (1515 - 1517)
Reuchl. wykła. języ. grecki i hebr. w Ingolst. i Tybind. um. w Stuttg. maj. lat 67. - 1522

Lit. dzieł. Reuchl. są treści polemi. filolo. polity. - jego życ. przeważ. wiąż. się z histo. kościel. i polity. Nie. potęd. i z wybu. reform i takż. z histor. humaniz. i rozsze. się języ. greck. i hebr. w niem. uniw.

Capnion s.

Dla histo. filozo. dwa dzieła maj. znacze: mianowi: (De verbo mirifico i de arte cabbalistica. Pierw: Capnion etc wydr. w Bazyl. 1494 - rok śmier. Pico. - a raz ze zzi. ent. 1514 w Tubindze - drug. w Hagenau 1517 ze wiąd. Leon. X któr. zost. przypis: - Reuchl. do śmier. pozost. wier. katoli. = W pierw. części De verbo mirifico występ. - Sidoniusz epikurejczy. - w drugi ząd Baruchias w treści Kapnion d. t. anal. = mały dymek =

  6. Filo. Odr.

operat. tyl. nie wraż. wrzęd.

W pierw. częś: zbyj. jest nar. Ryska: czy. materyal; w drug: stąpą. że wszel. prawdz. filo. pocho. od Żydów — Plat. też, jak i przed nim Pitag. a jeszcze dawniej Zoroast. czerp. z ksiąg św. żyd. jak źródł. wszyst. dawn. religii. syst: Stwierdz. to jest przez rozb. nazw boż. w język. hebr: zwanom. naj- slynn. czterolit. (Exod. III. 14 ego sum qui sum = hebr. jehehe asher jeheje = Sept: εἰμὶ ὁ ὤν) twier. Rent. że to platoń. τὸ ὄντως ὄν = drug: nazwa Ou oznacz. Jego niezmienno. = u Plat = ταὐτόν — opp. θάτερον = Bóg w Pis. św. często. nazy. Ogniem i wszędzie. ognie objaw. się pono = bo wedł. Bóg ożywia. i ożyw. i jest światł. i życ. święte = Tez ogień = eteroni Stoik. i hymn. Orfeu. Wszyst. trzy nazw. oznacz. essencya bożą pod trzema względ.; inn. nazwy oznacz. jej przymio. Ale gdy ma być ozna: subst. boż. w swoj. jedno. bezwzględ.: bez zważ. na boż. przymio. wted. = Stanowi. się imię. nie wypowiedz. tetragram יהוה — imię św. obrazio. ludz. przez sam. Bo. zawiera. w sob. wszelk. mądro. ziemi. i niebieskiej.

Z tego tetragr: wychodz. pitagor. τετρακτύς = tetr. pit. pitag. dekade (δεκάς) jest wspom. Kabbalisty. Sephiroth. Wyr. Jehovah (Jahve) zawiera wszyst. tajemni = a) ostatni rzędu; b) ostatni zasadz. przymio. oraz; c) ostat: wykresl. geometr. i t. d. Także z ostat. liter osob. wzięte, zawier. jeszcz. wszel. inn. tajemnice =

W trzeciej częś: dowod. R że wszyst. mister. N. T. znajdz. się pod zasłon. w St. T. W 1ym wierś. Genezy: Na początku stwor. Bóg niebo i ziemię =

wyraż. dogm. Trój. Św. = bo w בָּרָא = ב = בֵּן = syn
ר = רוּחַ = duch
א = אָב = ojciec

Jehoshuah = powst. z Jehovah.
z dod. shei = który w kabb. oznacz. ogień
lub światło – bo też Jezus, sło. boż. jest ogniem i światł. wszystko. i t. d.
Przypomi. to podob. tłum. Pism w Heptaple.
bo też kaź. filoz: tłum. R. zwykł. metrycznie. wyjęty z pierwo.
Obraz; Ale obraz. trwa od powst. świa. aż do przyjś. Zbaw: i przeby. tryb
wszelk. epo: W kaź. znik. Bóg mówił inn. nazw. W 1ej epo: oj. ze
parow. ~~i~~ patryarchów: Bóg nazy. się potężn. El Shaddai – jest to Bóg
patryarch. Pod panow. Zako: od Mojż. do przyjś. Zbaw. nazy. się
Bóg Panem Adonai = bo jest Król. i pan. ludu wybr. Pod panow.
łaski nazy. się Jezusem = t. j. Bóg oswobodz.
Wszyst. to się dowol. nie zmienko: spekul.
De arte cabbalisti. jest wykł. mało Kryty. kaz. co zaw. kabbala.
z mnóst. legend i bajek, stoi za prawdę. przyj. jzk. Pism =
Od Reuchl: kabb. nazo: korzyst. filozo. po Niemcy. i potem kraj:
Euro: – bo stoi w. zwięz. ciesp:
Ale św. Pism delle Mi. wszyst. Reuchl: graniczy wiele dzied.
na raz uprzemy: jak postaw: Piet. wyprow. z kabb. tak. chciż: ~~wszel~~ pogod.
go z wszelk. wyzn. jęz. kryst. Mersz. choć zaw. wyrażn. się z rozu.
o Arysto: uważ. jedn. jęz. za dobr. przygot. do stud. Piet: = ale
Piet. to ewnie: a praga; obrz. czasie =

Podob. Pism, który w 1ym rozd. Genezy mający wszyst. dogm. chrześcij. = tłum. w ten sposób: słowa: Na początk. stwor. Bóg nieb. i ziem. = że ziem. oznacz. ludzk. ciało, nieb. rozum. duszę = słowa zaś wiedz. się stan. światło – oznacz. ducha", który. Twory duszę z ciał. Nazw: i stał się wzór i stał się porządek. znacz. że wzorow. się wzięła natu. ciała a poranne natury duszy, przez światło się. ducha potęg. oso. lost. w pierw. dzień t. j. w otwor. (idealn.) i t. d. = Adam Kadmon = Podobnie stoi: oznacza duszę ludzką wstępuj. do Boga = księgi. Ks. Sen. duszę spowodzi. się do ciała zmysłó. – gorsz. = zaś. wied. duszy i t. d. =

Filo. Odr.

To było takie uważ. przekon. Bessariona: iż zakończył Plat. z którym księgi ne szyj. Kard. przepr. Plassi. przed wytoczen. Besar. uważ. Arystot. za wielk. filoz. ale sięg. tej. był po stro. Plat: Nie chciał jedn. zb. poniew. Aryst. Otóż Pico miał lepsz. poję. o warto. Aryst. który mog. się uczeń: mniem. że przechod. do Plato. nie jako zbieg z obo. Aryst. lecz jako wyższego: oktet. letni życi. (umm. mając 31) równię. pojedn. obu filozo: a to wychodz. ne jed. co odnal. ich nau. w Kabb: która dawniejsz. od nich była piastun. obu - jedn. tej Konkordyi (rzutow: z jeg. hrabst. della Concordia) ne skończ. ale sam fakt, że nad tem przew: świad. o niespoty: życzliwo. filozo: Arysto: Tej zgody międ. Akad. a Perypt. miał kto inn: przedst. ją nie w księż. lecz obraz: Rafael w szkol. atensk. :

Zob. ost. stron. mojej rozpr.: Filo. za dow. Medycea:
Zob. także. Rafaels Wandgemälde „die Philosophie", genannt die Schule von Athen. Von Fr. Bole. Brixen et Weger

Należ. 6. po Reuchli. wspom. o nagon. częst. dalek. fantazy od niej. zwolenn: Neoplatoni i Kabbaly = Fran. Jerzy Venetus Franciszkanin = de harmonia mundi totius cantica tria Venet 1525 poświę. Klem. VII

a dalej powod. Henr. Cornel. Agrippa de Nettesheim ur. w Kolonii 1487 – 1535 de vanitate scientiarum = de occulta philosophia wydał. Reuchli: de verbo mirifico – pot. Hermesa Trismegista

bym. przeciąg. Kabba – w tej. – znacz. – nauka – sekre: zobacz [illegible]
włóży się po wii. kraj. zwycz. praj. col. Hosan. przez wiar. wzg.

Philipp Aureolus Theophrastus Paracelsus Bombasto
von Hohenheim ur. 1493 w Szwajcz. † w Salzbur. 1541
z niego. dzió wezd się Jakub Böhm = w Gorlitzach
† 1624 = Aurora

Robert Fludd (de Fluctibus – ur. 1574 = „uczony –
Philosophia Mosaica – od niego Tato-prezi. dr Rosen-
kreuzerów

Sprzw. oparz. się aż o parl. parys.: który ogł. nie. rozstrz. skar. o herez. albo i innej wiar. spory wśró: ~~Wtedy~~ Vytknął lecz pośmiej w. p. sądz. sterz.: proff. greme.: przeciw Wydz. Teol. Sorbo: Teraz kaz. wymaw. quisquis, quamquam, a Teol. kiskis, kamkam i Xiądz jed. bezp. z grem. i wym. zew. quisquis. skutk. nieg. Teol. pozbaw. go preben. Parl. miał rozstrz. kto miał rację – ten spór toczy się o ego amo i ego amet –

Wygląd. prawie przed parlam. z wyrok. uchwał.: ale król Fran. I odebr. parlam. sprawę i ~~rozgłos.~~ postanow. że Ramus i Goveanus mają dysput. przed komis. specjal.: pierw. przeciw, drugi za Arystot. Do komis.: miał kaz. z nich ~~zamian.~~ wybr. dwóch człon. a król zamian. piąt. Dysput. dwa dni, ale gdy wszystko: komis.: (t. j. trzech przyj.: (dziwić się przez nie-prawdz.: (zob. Bulaeus II. 675) dwaj przyj. Ram. złoż. swoje mand. a król źle uprzedz. – przeciw przedstaw. dowody przeciw Ram. potwier. wyrok. wszystko: dziel. Ram. zost. zakaz. we Fran. a on pozbawi. prawa wykł. filo. Ale już w r. 1544 pozwol. mu na nowo katedr. wym. a dopiero Teol. Sorb. przeciw. się. król post. na swoim. W r. 1547 Hen. II obj. rząd. u którego wielk. zasł. miał k. Karol Burb. i kard. Karol Lotaryn. – dawn. wyrok zost. zniesion.: a nawet wyd. prawo tak ostr. jak animadvers. zost. znies.: książ. bezpł. dedyk.

W r. 1551 zost. mian. Ram. prof. król. filozo. i wymo. Teraz nie tylko w logi. ale i w fizy. i metaf. stanął obok pozyc. Arystot. Niekto.: w tym. ostr. przeciw do Hugen. i Godz. w tym życi. Marius Nizolius

uchodz. z Pary: dopók. trwały wojny relig. Dwa lata 1568–70 nauc. przepędz. w Szwaj. i Niemcz. zwiedz. ~~fil.~~ profes: ~~po mu~~ wyzn. protest. (uniw. Ale choć go przyjmo: gorąc. i szczyc. fran. Plato. = Plato gallicus = choć pozwal. mu tu i ówdz. mów. publi. wykł. i czuło się. dział. : starał się. chwalił sam Józef Scaliger = nie chcia. słysz. o zmienio. przeciw. Aryst. Protest: zwł: Melanchton: przeciw Aryst: gdy wszys. rozgoryczo. wszystko. wykł. filo: i teol. oczyszcz. za rada i przykł. Melanchtona powró. do filo. Aryst.

~~Teodor~~ Beza. podówcz. dykt. ducho. Genewy, odpisz. że Genew postano: tak w wykład. logi jak w objaśni. in. nunquam ne tantillum quidem deflectere ab Arist. sententia. Zurich, Bazylea, Heidelberga któr. zwiedz. po kolei i Werony. oparł. się jego profes: Bolonia upomn. ofiaro: mu katedr: ale odmów. wyjechać. uważ. wraz hugen. Król pols. Zygm. Aug. zaprasz. go do Krako: ~~król~~ węg: ofiaro. mu rektor. szkoł. w Stuhlweissenburg ale zdaj. się, że tęskno. za Fran: i chcąc powr., tęskn. po fran. Kar. mu powró. do Fran. w r. 1570. Tu przeszł. jesz. dwa lata ale nie wykł. bo choć nie odebra. mu profes. czas. pobieraj. pens. nie pozwal. mu król wykł.* Paryż wrzał wręcz. nienawi. do hugen. i przyszła noc św. Bartło. 1572 w któr. hieneb. zost. zamord. przez intryg: prof. Charpentier wolnot. nieprzyj: = w nocy 24 sierp.

*poruszonego. wted. podł. były niezrozum. wrzasków wśród wzrj. w ośr. fran:

Filo. odrodz.

Pierre de la Ramée ur. 1515 w Cuth (wieś w prow. Vermandois
– Pikardya) z ubog. rodz. = ojciec był wyrobn. dziad węglarz. = on ~~ale~~ pochodził
z rodz. szlachec. Maj. lat 8 puścił się o żebr. chleb do Paryża aby się
uczyć. ale po dwu. niepowodzen. i cięż. przeszkod. wielkiej biedy
dopnie. jako chłop. 12 letni wchodzi sługą w Koleg. Nawarry. jako
sług. a równocześ. zapis. się na facultas artium i wzięł. się do nauk
i nabr. gruntow. odraz. do scholastyk. logiki a Nie wid. w niej ż. jak opow. — Zob. article Pierre
żadn. pożytk. ani dla nauk ani dla życia. Ciągł. musiał dysputo. — de la Ramée w
przeciw. artes liberales. Po ukończ. tych kursów — Dictionnaire des
zastanow. się, jak opow. do osob. myśl w przeglądz. cał. wiedz. — sciences philos. 2e
swojej logiki Arist. uczył. kiedy. była potoków i trud.. Spostrzeg. iż cała ta — edit. – Fs = pr.
logi. nie zrob. mnie ani więcej. uczon. w histo. tak ani w poez. ani wymow. Ch. Waddington.
ani ~~[illegible]~~ sprawniejsz. w roz. wymo. ani zdatniejsz. do pow. nauk.
w ogólnoś. bądź... Wted. w Plato. ukł. port tak upragnio... Słow.
urzat. sob. mów. ... aby ..
Sokratesa. ni. tak. sokratycz. a po zaprzecz. wszystk. bad. czy tak
naucz. dialekty. jest nieprawd. — ... A cóż by tedy, gdyby cała
ta nauk. miał. być błędna? Rezult. niebaw. odez. się gdy
W r. 1536 ubieg. się o stop. magist. artium i obrał tezę: Quaecunque
ab Arist. dicta sint commentitia esse = wszyst. co nauczył Aryst. ~~[illegible]~~ jest
~~[illegible]~~ fałsz. (alb. zmyślone).

Disputo. cały dzień, ku uciesze Paryż. 21letni Petrus Ramus polit
przeciwn.: Był wymo.: orężn. dobr. dialek. i bystry spostrzeg. biedn. zwrót
przeciwni. Ale te niezgodz. i doktor. dysput. były podów. powod.: (który w mniej
chodziło o prawdę niż o zwyc. ~~polląg. że toże mon. następ.~~: ćwicz. używ. sylogizm.;

Maj. odt. prz. wykład. teh zw. artes lub. zwrac. się zdrowe
młod. najpierw. wykł. publi. w nat. koleg. ku Mersie - ale nie
trac. głów. celu z oczu = który był reform. logi.: lub jak on sob. wyr
przedstaw. obalen. dialekty. Aryst. a utwor. now.: która miał. być
jakąś dialekty. oparta. zwł. [illegible]: prawdy, zastos. do potrzeb. (która Ram.
wykł.) a wolnym.: niezależ. z relig. myśli. Gdy miał lat 28
w r. 1543 wyd. dwa dzieła w mieś.: Petri Rami Veromandui
dialecticae instit. ad celeberrimā & illustriss. Lutetiae Parisior
Acad. in 8°. Parisiis per Jac. Bogardū.

Eiusdē Aristotelicae animadversiones ib. eod. 8°
Drug. wyd. oba dzieł bez zmian. (Arist. anim. w XX ks.) wyszło
w Pary. 1548 - poświę.: kr. Karol. Bourb. bisk. & Nivernais
i kr. Karol Lotaryńsk. - kard. i arcyb. w Reims

Trzec. popr. wyd. ponad. w r. 1556 w Pary. - po [illegible] śmierć.
nier. jeno. wyd. i Komenta.

Ledw. ukaz. się oba dzieła. Najpierw wyst.: Anto. Goveanus
ruchomi. arystotelik i prawnik najmi.: z polemicz. bez. ignor., ale ucz.
pot. uniw. jednomyślnie: oba dzie.: jako przeciw. relig. i porząd. publi.
swobodnego prefektów.: (prévot) kar. księgi. zniszcz.

I to jest tragicz. Także w tej śmierci że koło tygod. przedt. na początk. sierp.
bisk. Jan de Montluc, biskup de Valence = który wyjeżdż. do Pol. zaprosił
Ramusa by mu towarz. Bisk. Montluc cenił wysoko i Tow. Ramusa
a że chciał się udać jako ambasad. nadzwycz. króla fran: by w Polsce
pracow. nad elekc: Henry. Valois, przypuszcz. że będzie miał wielk. pomoc
z Ram. Ale ten odmówił. głów. dla tego, że hugenot: uważ. kr. Henryka
za wroga. naszych. wrogów. Kilka tygo. później. 24 sierp. Ramus zginął w sposób
tak okrut. i tak okrop. Okoliczności, że nie mówi. bez wstrętu. wskaz. czyt.
o tem roli: A teraz słów pár. o jego zasłu: filozofi: bo pedago. miej
wystarczy. Wykład. jasno i przyczy: a był pan bezwz. uroczy: lubiany.
To też w histo. pedago. i uniwersy. wykład. rozkład rob. nie znalazł się
a także zasadni Ramiści w wielkich uniwersy: niem. holend. szkock.
odrzucą. się polemi. przeciw dawn. czysto tel. meto. Gdzie kol. zjawili
się, tworzyło się zaw. stronnict. antyramist. Jego zasłu. w uregulo.
meto. do matem: - jego arytmet. była bard. używ. aż do Dekart—
który. częst. wykład: Uczon. mert. przepisy wyroż: zastęp. maszt. przyst.
z następu. ant.

W Logi: najważ. praco: i był przekon: że wyrugo. ze zbiór Logi.
Arysto. Trzeb. jedn. odróżn. co było słuszn. a co było niesłusz. w tej polemi.
Ze logi. Ar. Arysto. i cała dialekty: była wypt. w swo. dzieła. bez żadn.

pojęt. dla wykształc. stud. — jest niezrozumiałe. Ale to nie jest wina Arystot. ani jego Logi:

Co Ramus zrobił nowego: tej logi. pocz. jest rodz. dialekty zastos. do retory. Ale to już w Niemcz. było lepiej zrob. a bez żadn. obelg dla Arysto: Melanchth. Dialekty. Ramusa rozpa. się na dwie części: de inventione argumentorum — i de dispositione i de judicio — tej ostat. część. lekki. 2a pars Lekki. Ona traktu. o zad.

Co do 1ej częś: to klasyfi: pojęć jest prost. i wszę: przepisy: od dawn. schol. ale nie zawsz. nie uzdrowi.

Co do zad. odróżn. axiomata i dianoeae: rysy prost. zasady i złożo — zob.: Buhle II. 2. 689 sq =

Fizyka i metafi. Ram. nic nie warte:

O wpływ. i zwolen. Ramusa ib. 699 sq.

zob. także uwagi o połącz. retor. z dialekt. w Dict. philo. 1455

We Fran. Szwaj. Niemcz. Holl. w wiel. miejsc. broni. się przez czas jakiś Ramismus — długi szereg imion wylicz. Buhle, Gesch. der neuern Philo. seit der Epoche der Wiederherstellg der Wissensch. II. 2 pp 700 sqq Götting. 801

Potem semiramizm, który przyg.: pogodz. Arystoteli. i Ramus. ale w krótk. z obu stronnict. się porzuci.

W Anglii był najgorliw. obroń. Ramisma Wilhelm Temple w Cambridge, przyj. Filip. Sidneya — który poświęcił kom. swój do Logi. Ramusa

Temple był wrogiem Bekona =

11.2.203. Jedenasty wykł.

29

Filo. Odrodz.

Cusanus jest wiel. posta. która na wskroś chrześcian. a bynajm. humanistą już na początk. tej epo. cieką: pokazuj. iż rzd. dział. swoj. jako nowy pogl. na świat we wszystk. dziedz. życia chrześcij. wiązan: zaczęp. dawn. scholasty. poglady. Nie jest humanist. choć przyjaciel. od zaw. Piusa II (Eneasza Sylwiusza Piccolo.); nie jest Platoniczy: bo umie. w tym sam. roku co Kośmo Medyc. a nie należ. do ruchu floren.: ani nie mógł dział Plat. podróż. jenn. nie wydan. Ale wszed. po swoje zyst. jasz. czystote: i przejś: neoplatoniz. który od dawn. był wszystk. wszystkip:

Nazy. się Mikołaj Chrypffs = Krebs – ur. 1401 w Kues nad Mozellą w Trewirsk. – stąd Nicol. Cusanus – jenn. chłop. bd. uciek. z domu, gdz. ojciec źle go traktow.: do Deventer (w Holl.) i tam u braci wspoln. życia pobie. (do któr. wstąp.) pierwsz. wykształ. Tam praktyczko [struck: krótko] Stworzen mistyc: wedł. pism Ruysbroecka, Taulera, Seuzona i t. d. Mistrzów nie jedn. z nich zapomnęd. to miał dużą skłon. do misty. polod. Wt Padw. uczy się późn. filozo: scholasty. uczenie: i prawa kanon. i zost. dokt. prawa. Matem: wyodrb. cob. ie do wszyst: one zawsz. odgad. jeg. prakty. rozrządki. jak mistycz. wrażst. Obie prądy [struck: ...] dobrze się zgadz. ze sob. Po stud. uniwers. zaraz poświę. się adwokatu. później wstępu. do stanu duchow.

} Zob. notat. na karcie wstęp.

Na sobo. bazyl. (1431-47) zasiad. jako archidiak. dyec. Liège i napis. Concordantia cathol. w któr. staw. sobór nad papież: gdyż ten jest tyl. wykonaw. i pełnomocni. Kości. Ale później oddanie na rzecz władzy papież. widz. w jej wzmocnie. zbawie chrześcijań. Podob. ewolu. odb. później pap. Eneasz Sylvius (Pius II) zaprzyjaźnio. z Kuzańczykiem. Pius II (1458-64) bardzo go cenił i powier. waż. sprawy. Jako książ. bisk. w Brixen miał zatargi z arcyks. Zygm. habsb. i zost. wtrąco. do więzien. z któr. wypuszczo. um. niedł. potem w Todi 1464, gdy pap. zaj. był urządz. wypra. krzyżo. przeciw Turk. Papież Pius II um. w tym sam. roku =

Następ. wyd. w 3 tom. in fol. Parisiis 1514

Porów. także Lewicki, de cardinalis N. C. pantheismo. Münst. 73

Uibinger d. philos. Schr. des N. C. w Ztschr. für Philos. z r. 93 - tom 103 i z r. 94 t. 105 =

Tegoż wyp: Der Begr. docta ignorantia in seiner geschicht. Entwickelg. Archiv f. Gesch. d. Phil. VIII =

Eugen. IV (1431-47) powierz. mu waż. missye dyplom. do Fran. i Konstan. W r. 1440 pisz. najsłyn. dzieło swoj. de docta ignorantia, poważny plan podr. podró. Kuszka. Zaraz pot. pisz. de conjecturis i de filiatione Dei oraz de genesi. Mikoł. V (1447-55) mian. go kardyn. 28. xii 1448. W r. 1450 zost. ksią. bisk. w Brixen ale zarząd dyece. obejm. dopie. po swoi. podróż. missyj. po Niem. i Holland. W dyece. swoj. ma dużo kłopot. z arcyks. Zygm. austr. który jako hr. Tyrolu był jego pan. lennym - on zaś lennik. W koń. osadzo. we więzien. Po kil. lat. um: po za grani. dyece. w Todi w Umbryi.

Filo. Odrodz.

Cusanus. Na sobor. bazylejsk. (1431–47) jako pełnomoc. kapituły w Liège zrazu stoi po stron. sobo. przeciw papież. (Eug. IV) – w piśmie de Concordantia cathol. przedstaw. papież: jako pośrednika: Kościoła twór. Póź.: upatry. powod. kośc. był. w siln. władz. papież.

Trady. misty.: Kuzańcz.: także się trzym: Jan Ruysbroek (zob. Erdm. I. 477) (1293–1381) spisał był. po brabanc.: uczeń jego Gerhard de Groot przełoży. pisma owe na łacin. Ten Geert de Groot lub Gerhardus Magnus ur. 1340 – kształc. w Pary. – założ.: kongr. braci wspólne. życia – +1384 – W najsłynn. domie kongreg. w Deventer – chow. się Thomas Hamerken (Malleolus) a Kempis (Kempen pod Kolon. gdzie się ur. 1380. Aut. to wiela pism mistycz. a prawdopodo. i de Imitatione Xi (Erd. I. 480) Książecz. ta obo. Pisma św. najczęs. czytyw. i wyda. W oryginal. łacińsk. i przekła. doczek. się przeszło 2000 wyd. z któr. 1000 oryginalnem. Fran. Tek było w r. 1866 – od teg. czasu oryginał. wiel. now. pozyb. Było wspomnie. Toma. a Kempis żył w Deventer, kied. tam bawił Kuzańcz. Tomas przeniósł się z Deventer do kanonik. regular. Św. Agnieszki pod Zwolle, gdz. +1471) Kuzańcz. znał książ. de imita. z rękopis. bo druk. ogłosz. zost. dopie. w r. 1494 raz. z inn. dzieł. Tom. a Kempis. Kuzańcz. znał książ. de imitatione, choć z manuskr., ale znał także inn. mistyk., jak Eckhart. i prawdopo. uczn. jego Susona i Taulera =

powrat.

Uebinger - Archiv viii 10 sq.

De docta ignorantia w iii ks. Myśl do dzie. mu przyszł. gdy na w r. 1438 wracał z Konst. dokąd był pojech. w misyi od pap. Eug. IV. Na morzu miał rodz. objaw. się oświeci. umysł. Tego rodz. że rzeczy dla nas niepojęt. dad. się zebr. w jedn. uczon. niewiedz.: ut incomprehensibilia incomprehensibiliter amplecterer in docta ignorantia

Zamiar przeprow. w r. 1440 a 12 lut. 1440 ukoń. s. dzieł. w Cues nad Mozellą. Wyr. docta ignorantia już znajdu. się w S. Aug. i znacz. że do Bog. razi. niewiedzą (ignorantia) niż wiedzą (scientia) dochodzi. - używ. tego wyr. w rozdob. znacz.

Dioni. Areop. i Bonav.

Trzy ks. de docta ignorantia obejmu. trzy dzia: [illegible] wiedzmy. a w każd. wyłoż. jest docta ignor.

Naprzód jed. Bog incomprehensibiliter intelligitur byt, który nie może poj.

Archiv. viii 13

Bóg jest bezwzględ. największ. rzeczą, nie należ. do rzeczy któr. dopuszcz. różn. stopniów; bo jest wyż. po nad wszyst. co pomyśl.; jest nieskończ. prawd. Ale międ. nieskończono. a rzecz. skończ. nie ma żadn. propor. Bezwzględ. ilość zbyt wielką abyś. zdoł. ją poj.

31

Filo. odrodz.

W 2^iej ks. mowa o rzecz. któr. był rozdzięcz. owej najwięk. przycz. – quae omne id quod sunt, ab ipso absoluto maximo sunt

Arch. iii 13

Ale skut. zaleś. od przycz. · stosun. się do niej. jak uczest. ile mosz:

Dla tego trud. gdy pierwowzór bezwzgl. okaz. się nieporadny istot. bytu ograniczo. poru. – patet difficile contractionis naturam attingi exemplari absoluto incognito

Dla teg. przystoi nam, po nad pojmow. rozu. mać się na pewn. niewiedzy = supra igit. nostrā apprehensionē in quadā ignorantiā nos doctos esse convenit

Arch. 14

Wted. nie pojmuj. prawdy taka jaka jest, przynajmn. do teg. dochodz. że widz.: iż jest – praecisionē veritatis uti est nō capientes ad hoc saltem ducamur, ut ipsam esse videamus

Wiemy wprawdz. że międ. Stwór. a stworze. zacho. stosun. przyczyno. ale rozum. go dokła. nie potraf. = qu. esse creaturae sit inintelligibiliter ab esse primi – Bo wyobraż. sob. ten stosun. jako ideal. zawierać. i rozwija. ze stro. boga = quomo maximū complicet et explicet oīa intellectibiliter – to jedn. przyzna. nale: że teg. procesu nie rozpat. rozu = necesse est igitur fateri te penitus et complicatione et explicatione, quomo fiat, ignorare

Tworzenia ks. zaczyna się najwyższa które jest zaraz i bezwzgl. i skończon. = t. j. Chrystus. I tak. docta ignorantia nie zawiera się bo Chr. jest skończon. i nieskończ.

Zob. Erdm. I. 464 =

Zat. wiedza jest taka niewiedzą.

Wiedza powst. przez porówny. tego co więcej w. z czemś co bezwzgl. pewn. Ale dokład. porówny. rzeczy ciel. i dopasowywa. znan. rzeczy do nieznan. przecho. rozum ludzki - hum. ratione supergreditur

VIII. 15 Odwoła się aut. nie do wiedzy, lecz do Król. Salom. i do dwóch filozo. starożyt.: Sokr. któr. twierdz. że tyl. to jedn. wie, jako nic nie wie, i do Arysto. któr. w metafi. zaręcza że nam przy rzecz. dość się dzieje. Tak trudno w pojmowa. że w gran. dociec tyl. stwierdz. że nic nie wie. Jeśli to osiąg. zupeł. będz. mieli doctam ignorantiam. Najwyższa doskonałość do któr. docho. myśli... polega na tem że nic wiedzi nie wiemy.

Nihil enim hoc etiam studiosissimo in doctrina perfectius adveniet, quam in ipsa ignorantia, quae ipsi propria est, doctissimum reperiri.

Et tanto quis doctior erit, quanto se magis sciverit ignorantem.

Zob. str. 15 (VIII) de neg. ~~processus~~ a veritas ut incomprehensibilis

32 a

Filo. Odrodze.

Arch. VIII. 15. 16.

Prawda bow. nie może być ani więcej ani mniej, lecz tyl. jest jedno nie-
podziel. – nō ē nec plq nec minq in quadā indivisibili consistens – T.Z. –
Tej nie moż. wymierz. dokład. coś, co samo nie jest prawdą: – quā one
nō ipsā verā existens praecise mensurare nō pō –
n. p. koło, któr. istot.: poleg. na jedno. niepodziel. nie moż. być obejmo. przez
figu. która koł. nie jest

Rozum przeto, któr. nie jest prawdą, nigd. nie obejmu. prawdy
tak dokła: żeb. nie mogł. być lepiej pojmo. wiele nieskończ. Taki rozum
ma się do prawdy, jak wielob. do koła – Im więc. wielob. wpisan. w koło
ma kąt. tem podobniejsz. staje się do koła, dalej. ~~[illegible]~~ dorówna,
naw. przy ciągł. mnoż. kątów, chyb. że się zupeł. utożsamej z
kołem. Zat. o prawdzie tyl. tyl. wiemy, że nie daj. się poj. dokład.
tak, jakiem jest – patet igitur de vero nos nō aliud scire quā
quod ipsū praecise uti est, scimq incomprehensibile –
Prawda ma się jak najbezwzględn. konieczność, która nie
moż. być ani więcej ani mniej, jak jest, a nasz rozum ma się jako
możno. – Veritate se habente ut absolutissima necessitate
quae nec plq nec minq esse pō quā ē, ē nostro intellectq
ut possibilitate – T.Z. –

Im więc. będz. biegli w tej niewiedz. tem więcej zbliż. się do prawdy –

Przypiski

37) *Soph.* p. 248 e sq.: Można także porównać *Phaed.* p. 80 b; *Resp.* X. p. 611 c.

38) *Tim.* p. 39 e: τῷ τελέῳ καὶ νοητῷ ζώῳ. Poprzednio (p. 30 c sq.) myśl ta wyłożona obszernie.

39) Porówn. *Phaed.* p. 105 c: „Odpowiedz tedy, przez co ciało, gdy weń wnijdzie, stanie się żyjącem? – Przez duszę, odparł. – Czyż tak zawsze się dzieje? – Nie może być inaczej, odrzekł. – Dusza zatem, cokolwiek opanuje, zawsze przybywa do niego, wnosząc życie? – Z tem zaiste przybywa. – A czy jest co przeciwnego życiu lub też nie jest? – Jest, odpowiedział. – Co takiego? – Śmierć! – Zatem dusza nigdy nie przyjmie w siebie nic przeciwnego temu, co przynosi sama, jakeśmy się zgodzili poprzednio! – Na to Kebes: Do prawdy, tak być musi." –

Zob. tamże jeszcze p. 106 d–e.

40) Zob. miejsce już przytoczone z *Soph.* p. 248 e sq., gdzie Platon twierdzi, że idee prawdziwe (τὸ παντελῶς ὄν) nie tylko mieć muszą życie i rozum, lecz mieć je muszą za pomocą duszy, ἐν ψυχῇ.

Po tej docta ignorantia wyd. aut. prawdopod. w tymż. ro. 1440 de conjecturis, któr. praca tak się zaczy: Quoniam in prioribus doctae ignorantiae libellis ... praecisionem veritatis inattingibilem intuitus es – I.2
wyni. stąd, że każd. ludz. dodat twierdze: o prawdzie jest tyl. domysł:
consequens est omnem hum. veri positivam assertionem esse conjecturam =
możno. bow. pozna. prawdy nie jest niewyczerp: non enim inexhauribilis est adauctio apprehensionis veri =

Zat. nasza wiedza nie rośn. w żadn. stosun. do najwyżs. wiedzy, dla nas. niedostęp. a stąd i t.d.
hinc ipsam maximam humanitus inattingibilem scientiam dum actualis nostra nulla proportione respectet, infirmae apprehensionis incertos casus a veritatis puritate nostras veri subinferunt conjecturas

Z niepew. odpadan. naszego stab. pojmow. od czyst. prawdy wyn. że nasz. twierdz. o tem, co prawdzi. tyl. są konjektu. –

Zat. niedostęp. prawdy jedność poznaj. się w odmienn. nie. one jest przypuszczen. = cognoscitur igitur inattingibilis veritatis unitas alteritate conjecturali =

O wini. dwóch tych zapatrywa. zob. Arch. p. 17 =

33 6

Filo. Odrod.

Archiv VIII 16-17-

Przypiski

71) Resp. VII p. 578 b – 579 b.

72) Resp. VII p. 519 c – 521 b.

73) Resp. VII p. 521 c – d.

74) Arytmetyka czyli teorya liczb, z którą połączona jest sztuka rachowania (λογιστική), powinna, o czem nikt nie pamięta, jak żali się Sokrates, dać impuls do czystego rozwoju umysłowego, który jest celem edukacyi filozoficznéj (p. 523 a sq). Podobnież i geometrya (p. 526 d – 528 a), prócz swoich praktycznych zastosowań, jest wiedzą tego, co zawsze jest, bynajmniéj zaś tego, co powstaje i ginie (p. 527 b). Dla tego pociąga duszę do prawdy i wyrabia w niéj usposobienie filozoficzne, karząc jéj patrzyć w górę, a nie na dół ku ziemi. Ciekawe są i także uwagi o stereometryi (p. 528 b sq), która, jak autor ubolewa, nie była uprawiana dla ogólnéj rządów i ludzi przyratych obojętności. Czwarte dopiero miejsce wyznacza astronomii, ale w niéj także radzi więcéj zajmować się niewidzialnym bytem, niż obserwacyą zmysłowych zjawisk na sklepieniu niebieskiém (p. 528 e sq).

Jednakż. w docta ignorantia napreciw nieporóś. rzecz. postaw. prawd. wszystk. niedoznaj. nigd. zmian. któr. moż. odlozi. wzrok; ale tych prawd w owej książ. nie dotkn.

Ad hoc ducti sum ut incomprehensibilia ... amplecterer in docta ignorantia per transcensum veritatum incorruptibilium humaniter scibilium — III. 12.

Wśród tych prawd pierw. miejs. zajmu. matematy. Też w inn. rzecz. dokład. porown. i ~~kontr~~ przykład. znan. rzeczy z niezn. przenosz. roz. ludz. w matem. gdzie. zaczd. zaped. co znan. a do nich z łatwo. daj. się sprowad. bliżej leżące twierdz. — in mathematicis ... ad prima notissima principia priores propositiones facilius reducuntur — de doc. ig. I. 1

Rzeczy pod zmys. podpadaj. dla ciągł. zmian, któr. mog. wydarz. się w ich materyal. skład. lub w ciągł. niestało, dla tej. trud. daj. się pozn.; ale obok nich lub raczej nad niemi znajdi: zaped. okreśł. a dla nas zgoła pew. rzeczy — a temi są przed. matem.

W koniecz.:

Koło, iże jest byt. umysło. poznaw. jest w swoj. właśc. umysło. bytno. tak jak jest — circulus ut ens rationis est, in sua propria rationali entitate, uti est, attingitur — I. 13 c

Dum enim conspicis figuram, a cujus centro ad circumferentiam omnes lineae sunt aequales, in hac quid. ratione circulum uti ens rationis attingis (ibid.)

Filo - Odrodz.
Arch. VIII
17–18

34

Że państwo według wyłożonego programu urządzone, będzie szczęśliwem, Sokrates nie wątpi a przypuszcza nawet, że ta utopia jest możebna na ziemi byleby jeden lub kilku prawdziwych filozofów, zupełnie oddanych sprawie odrodzenia społecznego, stanęło u steru interesów. Wystarczy wtedy, żeby wszystkich mieszkańców przesiedlono do przyległych wsi a w mieście zachowano tylko dzieci poniżej lat dziesięciu. Wtedy łatwo i w krótkim czasie przeprowadzą konstytucyę wyłożoną a wychowawszy młode pokolenie według zasad mądrych i sprawiedliwych, stworzą społeczeństwo szczęśliwe i porządne. Obecni zadowoleni są z przebiegu dyskusyi i zgadzają się, że kwestya sprawiedliwości tak w państwie, jak w pojedynczym obywatelu, została zupełnie wyczerpana. 86)

Krytyka systemu politycznego. Zanim pójdziemy dalej, pozwólmy sobie wytchnąć po długiej drodze. Możemy cały program reform, który tyle natchnął apostołów komunizmu, objąć jednem spojrzeniem wstecz. Widzimy państwo o silnem wojsku, nieprzekupnej policyi, rządzone przez mędrców, pełnych [illegible] i wszelakiej cnoty. Mają tylko jedno pragnienie, aby każdy z osobna i wszyscy razem czynili sprawiedliwość i tę najwyższą cnotę urzeczywistniali w duszach swoich i całego społeczeństwa.

35

Filo. Odrod.

Zob. jeno. Kat. swego. o jego materi. opin. VIII. 19 Archiv =
Tod wpływ. bezpośr. Kuzańcz. przerw. Jan Wenk prof. teo. w Heidelb.
zob. Arch. VIII. 20 =
i Bernard z Wegingen – ib. p. 24 sq.
Później wpływ wielki we Fran.
Około 1507 Jakób Faber postan. wyd. dzieł. Kuzań. a doprow.
zamiar do skut. po dług. przygot. w r. 1514
Ucz. Fabra jest zapało. Karol Bovillus – 12 jego rozpr. ogłosz.
w r. 1510 u Henr. Stephana (Estienne) – śród nich jed. podtyt. Lib. de
nichilo = zob. o tem Arch. VIII. 26–27.
Franc. Sanchez, de multu nobili, prima et universali
scientia qu. nihil scitur – Arch. VIII. 206 sq.
Pierre Gassendi = ib. p. 215 sq =
Zob. cały art: der Begr. docta ignorantia in sein. geschichtl.
Entwickelung von Joh. Uebinger –
Narzow. w Anglii John Locke = ib. p. 229 sq.

Ale co to sprawiedliwość? Polemarch, zastępujący teraz ojca w roli gospodarza, mniema, że to jest oddawać każdemu, co się jemu należy, jak powiedział Simonides poeta. Rozumie zaś słowa tak, że należy dobrze czynić przyjaciołom a nieprzyjaciołom źle czynić. Sokrates nie zgadze się na tę definicję, bo często nie wolno ~~trzeba złe~~ świadczyć żadnych przysług nawet najlepszym z naszych przyjaciół a prócz tego nie wiemy, ani kto jest przyjacielem ani co to dobrze lub źle świadczyć.

11. 3. 903

36

Filo. Odrodz.

Franciscus Patricius (Patrizzi), najbr. zwal. Arystoteliz. ale grunto.
i podstęp: od Piotra Ramusa, wityj. zaś zestaw. go po części platoniz.
po części inn. rodła. Ur. 1529 w Clissa (Dalm. pod rząd. wenect.)
prowadz. życ. w niespokoj. pełn. niedomag. i trud. wśród podróż. po Grec.
Azji. Hiszp. Fran: pot. siedz. przez ried. lat w wielk. niedost. i częś.
pracuj. na śląs. na Cypr. Stąd. udał. do Wen. Wad zaczyb. Tamże.
Filip. Mocenigo (z wielk. rodu wenec.) i wraz do Wene: Odt. Toskan.
zajmuj. dla nieg. stoi. Zost. prof. w Padw: pot. przypm. zaprosz.
do Ferra: gdz. Ks. Alfons II mianow. go prof. filoz. platoń. w tamtejs.
gimn. Piesto. Tę katedr. przez lat 17. od czci. Klemens VIII Aldobran.
(1592-1605) między jego woj. nie ofiaro. na podob. kated. z płacą bez.
nieśmiertelno. w Rzym. Tam um. spokoj. pełn. czci i sła: przekon: że rob. zdob.
nieśmiertelno. a filozofii wrócą na zawsz.

Głów. jego dzieła są dwa:

Discussionū peripateticroz tomi IV. Quibus Aristotelicae philoso.
universa historia atq dogmata, cū Veterū placitis collata, eleganter
et erudite declarentur. Basileae 1581 = Jest to przedruk. pierws.
wyd. które wydrukś. częśc.: 1ª części w Wene = $1571-81$ 4ª przypis. bisku. Benedetto
Mauzolio = Której. bard. wyzn. zrobi. ogrom. wraże. bo Petr. zaczep.
Aryst. w imię ksiąg. histor. na co równ. świe. twoto: nie był przygoto.

po greckie, robi wrażenie ogromne, przyćmiewające nietylko każdą z mów poprzednich, lecz wszystko, co starożytni napisali o teoryi miłości. Są tam pomysły tak zdumiewające, wznoszące się tak wysoko nad poziom ówczesnej umysłowości, że trzeba sięgać aż do czasów chrześcijańskich, aby módz coś wynaleźć do nich podobnego. Personifikacya Ubóstwa n.p. jest unikatem w literaturze klasycznej i mimo woli myśl nasza z Aten przenosi się do Asyżu, gdzie siedmnaście wieków później na sklepieniu bazyliki Giotto namaluje tę postać rzewną, okrytą łachmanami, „przed którą, jak przed śmiercią, nikt nie otwiera podwoje rozkoszy” 41) Oczywiście zaślubienie jej przez Św. Franciszka jest kreacyą nowożytną, chrześcijańską, niepojętą dla Greków dawnych w mistycznej swej wzniosłości, ale nie zmniejsza to piękności pomysłu platońskiego, że Eros synem jest Ubóstwa.

Także Diotyma jest zjawiskiem wyjątkowem w klassycznej literaturze greckiej. Sam fakt, że niewiasta występuje jako mistrzyni w dyskusyi filozoficznej, musiał zdziwić wszystkich. Wszak

Tot. prowadz. Patr. swoj. walk.; nadstęp. kłamliw. a niesłych. ogląd. Był on
mistrz. w odbieran. komuś dobr. sławy – Co do teg. może iść w zawod. z tward.
nowożyt. dziennik. lub deputow.: Nie tyl. nie cierpiał. na przeciwn. swych zwolenn.
ale powrót. zabij. o ile zab. moż. pióro. Twierd. że Aryst. nie łatwo zabić!
W niem. tom. de Ar. vita moribus libris auditoribus sectatoribus expo-
sitoribus interpretibus sectis philosophandi ratione = Leoni. niem. świet.
uczono: ogrom.: bo pyta: gdzie. źródło. wiadomo: Żyw. Aryst. stek.
Sam. grzechów; w młodo. rozpustn. najgorsz. rodz.; pot. truciciel swego.
królew. ucz. bo nie zab. mu radzić mu trucizn. i tak sprzątn. go
z tego świa: Platono: płacił za miłość. oczywiście nienawiść; filozo.
swoj. skompilow. z poprzedników, ale wszystk.: wywodził i z biedt. zmiej.
Istnie. Boga, Opatrzno. duszy nieśmiert. zaprzecz. Papież powin. zabro.
czytan. jego pism, bo zawier. same antychrześc. nauki. Aryst. to wróg
chrześcijańst.

Ponieważ. Petr. był bez. rozum. a ciemne knyty. gdy chcia. przeciw. wydobyć
ze źród. nie mógł nic wziąć: że plotki stworzy. przez niego. odegr. i zatrucz.
używan. się przeciwnym oręż.; że więcej. jeszcze zwierzęcie. wielk. męża – którego
Dante nazy. il maestro di color che sanno = Ale tego więcej chciał
Petr.: pokazać: naprzód zwalcz. reputa.: Stagiryty, aby czytel. źle usposobi
dla jego filo. Pozyskać. tak figa. jak patryjoty Aryst. mógł tylko
zrodz. same niedorzeczno.

Bahle II.9/634

145

innych, którzy przypatrujecie się młodym i z nimi obcujecie, bylibyście gotowi nie jeść ni pić, gdyby to było możliwem, lecz tylko patrzeć na nich i z nimi obcować. Cóż tedy, mniemasz, będzie działo się z tym, któremu danoby było ujrzeć samą piękność szczerą, pojedynczą, nie przybraną w ciała ludzkie ni barwy ni żadne inne marności doczesne, lecz samo piękno zdołałby oglądać boskie, jednokształtne? Czy sądzisz, że byłoby lichem życie człowieka, któryby tam wzrok wznosił i w nie się wpatrywał, tak, jak potrzeba i z niem przebywał? Lub czy nie wierzysz, że tylko wtedy, gdy przeczuwa, że człowiekowi takiemu, oglądającemu piękność sposobem, którym widzianą być może, uda się jemu zrodzić nie jakieś obrazy cnoty, ponieważ nie tylko obrazów, lecz cnotę prawdziwą, bo do prawdy przylgnął. Temu zaś, który zrodził cnotę prawdziwą i wychował, godzi się zostać przyjacielem Boga a komu z ludzi, to jemu należy się nieśmiertelność." 70)

Koniec mowy przełożyłem dosłownie. Całość, zwłaszcza

11.3.903

38

Filo. odrodz.

Buhle II. 2. 638 –639

Przechod. do dzieł Aryst. wstępuj. wykaz. że z wyjąt. kił. nie nie znacz. przew. wszyst. zost. później podrob. Dowod. że dzieła dziś. jemu przypisy. czy z tytu. czy z treści nie zgadz. się z wzzdmo. o nich u starożyt. auto. że wszyst. pisma te częst. są międ-zob. w niezgo.; że wśród starożyt. powątpie. o ich autenty. Poniew. wśród-jedn. należ. wytłum. skąd się wzię: te pism. i dla czeg. zost. przypis. Aryst. zgod. się Patr. że od bezd. mowa. je, jeśli nie wszystko. to więk. uważ. ze arystote. byleb. w greck. rozum. scentyczny. Pomij. niedorz. krytyce po któr. Patr. rozporz. autenty. każd. pism i pomij. jeg. podz. na akroamaty. i exotery. któr. jest błędn: bo drug. mógł. być tak. jak. aut. za życ. ogłos. akroam. któr. podane ~~[illegible]~~ do wszech. po jego śmierć. Rzecz się ma przeciw. bo akroam. za to pisma fesko. wkol. – exotery. zaś pozost: te drug. po ang. więk. przepadły =

W następ. trzech tom. pet. zew. podtyt. ostrzd. Patr. że nie jest większ. – Ary. też chce tyl. porówn. jeg. filo z dawniejsz. zgłęb. i wykaz. w czem one od niej się róż. i w czem się zgad. Ale zarówno ta discordia jak concordia wyło. za złe Arys. Jeżeli bowiem pewna ilo. pism Aryst. przyjmuj. za autenty. to wobec. wszyst. stan. przedsta. się jako kompil. niezgrab. z dawniejsz. filo; że Arys. lub Wokół. jest auto. tych ~~[illegible]~~ dzieł, nie rozum. zwoich poprzedni; że im przygan. złośl. i niezrozum.; że filo. przyjm. któr. wszyst. Aryst. zwana to, co mówi o ważno. + wiek. mężn §

** tego że ma uszedw. że Philopon. chce pogod. filo. Aryst. z plat.

§ że dowod. któr. przyt. zwyj. twierd. za to nej. więc. zdan. wyro. ze zarys., dowod. słusznie mimo tej nienawiś. ogło. Patr. Taurus. przebył. Koment. Jana Filopo. do Metafi. mówi dla **

\+ śnia; o ruchu kos-miczn. i natu. nieba, o sfer. nieb. i t. p. jest niedorze. i nie filozofi.

Sąd o 4 tomo. dzieł.; Patr. mówi tak zresz.: że napis. zost. ze ślep. nienawiś. do

Panegiryk na cześć filozofów mógłby potrwać długo jeszcze, gdy przerywa go Adeimant krótką złośliwą uwagą, że w teoryi może Sokrates ma racyę, ale w rzeczywistości sprawa się przedstawia inaczej. Z wyjątkiem bowiem młodzieży która dla ukończenia swojej edukacyi uczy się filozofii, to prawie wszyscy, którzy zajmowali się nią w życiu późniejszem, wyszli, jeśli nie na ludzi zupełnie złych, to w każdym razie na strasznych dziwaków, a najlepsi z pomiędzy nich, dzięki tym studyom przez ciebie wychwalanym stali się zupełnie bezużytecznymi dla społeczeństwa. 57) Sokrates przyznaje, że filozof zwykle uchodzi za człowieka nieużytecznego, ale to wina społeczeństwa, nie filozofii. Rzeczpospolita podobna do statku, na którym każdy majtek chce być sternikiem, choć sztuki tej nie zna. Każdy próbuje steru się dorwać i przy nim utrzymać, ale filozofa nikt nie zaprasza do sterowania, bo nie znają się na jego wartości, on z reszta nie umie tłumom podchlebiać a wie, że rozumowaniem trudno go przekonać. 58) Adeimant zadowolniony tą argumentacyą, choć bardzo jest słaba, a jeszcze słabsza, ta która następuje